

34. సబా సూరా

సరిశయం

ఈ సూరా మక్కా కాలానికి చెందినది. ఇందులో మొత్తం 54 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఈ సూరా ముఖ్యంగా ఏకదైవారాధన, ప్రవక్తల పరంపర, మరణించిన తర్వాత మళ్ళీ లేపబడడం, తీర్పుదినం వంటి మౌలిక విశ్వాసాల గురించి నొక్కి చెప్పింది. ఈ సూరాలో 15-18 ఆయతుల్లో సబా రాజ్యం గురించిన కథ ఉంది. ఈ కథ ఆధారంగా ఈ సూరాకు ఈ పేరు పెట్టడం జరిగింది. సబాజాతి ప్రజలు సుఖభోగాలతో విలాసవంతంగా జీవించేవారు. అల్లాహ్ పట్ల విశ్వాసం లేని జాతి. బహుదైవారాధక జాతి. సబా పట్టణం ఎమన్ లో ఉంది. సబా ప్రజలకు చాలా భోగభాగ్యాలు లభించాయి. వారు భవననిర్మాణంలో మంచి ప్రావీణ్యం కలిగినవారు. వారికి అపరిమితమైన వనరులు ఉండేవి. సారవంతమైన భూభాగాలు, అనుకూలమైన వాతావరణం వారికి లభించాయి. రెండు మైళ్ళ పొడవు, 120 అడుగుల వెడల్పు కలిగిన ఒక గొప్ప డ్యామును వారు నిర్మించారు. వారు భోగభాగ్యాలతో, అహంభావంతో బ్రతికేవారు. వారి సమాజం ధనికబీద వర్గాలుగా చీలిపోయింది. వారు దుర్మార్గాలకు పాల్పడేవారు. తమ ఆరాధనలో దేవునికి భాగస్వాములను కల్పించేవారు. బహుదైవారాధనకు పాల్పడేవారు. చివరకు అల్లాహ్ ఆగ్రహం వారిని చుట్టుముట్టింది. ఒక భారీ వరద వారిని ముంచేసింది. (120 క్రీ.శ). ఆ వరద తర్వాత సబా రాజ్య పతనం ప్రారంభమయ్యింది. వారి సారవంతమైన నేలలు బంజరు భూములయ్యాయి. వారి పండ్లతోటలు ముళ్ళపొదలుగా మారాయి.

ఈ సూరాలో దేవుని ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) అందజేస్తున్న సందేశం గురించి ప్రస్తావిస్తూ అవిశ్వాసులు దివ్యఖుర్ఆన్ ను తిరస్కరించినప్పటికీ, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) సహనంతో, దృఢచిత్తంతో వ్యతిరేకతలను, అపవాదులను, ఆరోపణలను ఎదుర్కోవాలని బోధించింది. గత కాలాల్లో తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించిన జాతులకు ఎదురైన వినాశాన్ని ఈ సందర్భంగా ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)కు తెలియజేసి ఆయనకు ఊరట కలిగించడం జరిగింది. సూరా చివరి భాగంలో అవిశ్వాసులను అల్లాహ్ ను విశ్వసించాలని, దేవునికి భాగస్వాములను కల్పించే మహాపరాధాన్ని మానుకోవాలని బోధించింది.

34. సబా సూరా

అవతరణ : మక్కా ఆయతులు : 54

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న సమస్తానికి యజమాని¹ అయిన అల్లాహ్ సకల స్తోత్రాలకు అర్హుడు. పరలోకంలో కూడా ప్రశంసలు ఆయనకే తగును.² ఆయన వివేక సంపన్నుడు, (ప్రతిదీ) తెలిసినవాడు.

2 భూమిలోనికి వెళ్ళేదీ,³ దాని నుండి వెలువడేదీ, ఆకాశం నుంచి దిగేదీ,⁴

سُبُوْرَةُ السَّبَا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ لَهُ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَلَهُ

الْحَمْدُ فِی الْاٰخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِیْمُ الْحَمِیْدُ ①

یَعْلَمُ مَا یَلِیْهِ فِی الْاَرْضِ وَمَا یَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا یُنزِلُ

1. అంటే భూమ్యాకాశాలలో ఆయన అధికారం మాత్రమే నడుస్తుంది. ఆయన నిర్ణయాల్లే అమలవుతాయి. మనిషికి లభించే అనుగ్రహాలన్నీ ఆ దేవుడు సృష్టించినవే. అంతా ఆయన చలువ వల్లనే ఈ వ్యవస్థ నడుస్తోంది. అందువల్ల భూమ్యాకాశాలలో ప్రశంసలకు, పొగడ్డలకు ఆయన మాత్రమే అర్హుడు. ఆయన చేసిన మహోపకారాలకుగాను ప్రాణులు ఆయన్ని ఎంతగా స్తుతించినా తక్కువే.

2. ‘పరలోకంలో’ అంటే తీర్పుదినాన విశ్వాసులు ఈ స్తోత్రం చేస్తారు. ఉదాహరణకు :

(1) “మాకు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిజం చేసి చూపిన, మమ్మల్ని భూమికి వారసులుగా చేసిన అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు” అని వారంటారు. (అజ్జుమర్-74).

(2) “మాకు ఈ మార్గం చూపిన అల్లాహ్ కు స్తోత్రాలు” అని వారంటారు. (అల్ ఆరాఫ్-43). (3) “మా దుఃఖాన్ని దూరం చేసిన అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు” అని అంటారు. (ఫాతిర్ - 34)

ఇక ప్రపంచంలో చేసే దైవస్తోత్రం దైవారాధనగా ఉంటుంది. ఈ ఆరాధనకు మనిషి కట్టుబడి ఉండాలి. అయితే పరలోకంలో విశ్వాసులు చేసే దైవస్తోత్రం వారి హృదయాంతరాళాలకు అహారంగా పనిచేస్తూ ఉంటుంది. ఈ స్తోత్రం ద్వారా వారు అనిర్వచనీయమైన మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూ ఉంటారు (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

3. ఉదాహరణకు వర్షపు నీరు, భూగర్భజలాలు, ఖనిజాలు, లోహాలు, చమురు నిల్వలు మొదలగునవి.

4. వర్షపు నీరు, వడగళ్లు, పిడుగులు, దేవుని తరపున అవతరించే శుభాలు, దైవగ్రంథాల

అందులోకి ఎక్కిపోయేదీ⁵ - అంతా ఆయనకు తెలుసు. ఆయన పరమకృపాశీలుడు, క్షమాగుణం కలవాడు.

3 “మాపై ప్రళయం వచ్చిపడదు” అని అవిశ్వాసులు అంటున్నారు. “ఎందుకు రాదు? అగోచరాల జ్ఞాని అయిన నా ప్రభువు సాక్షిగా! అది మీపై తప్పకుండా వస్తుంది.⁶ రవ్వంత వస్తువు కూడా - అది ఆకాశాలలో ఉన్నా, భూమిలో ఉన్నా - ఆయన నుండి గోప్యంగా లేదు.⁷ దాని కన్నా చిన్న వస్తువైనా, పెద్ద వస్తువైనా, ప్రతిదీ ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో (లిఖిత పూర్వకంగా) ఉంది”⁸ అని వారికి చెప్పు.

4 విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసిన వారికి మంచి ప్రతిఫలం ఇవ్వటానికి⁹ (ప్రళయం వస్తుంది). ఇలాంటి వారి కోసమే మన్నింపు, గౌరవప్రదమైన ఉపాధి ఉన్నాయి.

⑤ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرِشُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْعَفُورُ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَلِيمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغُرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ⑥

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ⑨

అవతరణ, దైవదూతలు దివినుంచి భువికి దిగిరావటం - ఇత్యాదివన్నీ ఇందులోకి వస్తాయి.

5. అంటే దైవదూతలు, మానవ కర్మలు అని భావం.
6. ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ప్రళయం వస్తుందని ప్రమాణం చేసి మరీ చెప్పటం గమనార్హం.
7. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న అణువంత వస్తువు కూడా పరమప్రభువు నుంచి దాగిలేనపుడు మీరు మరణించి మట్టిలో కలిసిపోయినంతమాత్రాన ఆయనకు కనబడకుండా పోతామని ఎలా అనుకుంటున్నారు? మీ శరీరావయవాలు కుళ్ళి, కృశించి, చెల్లాచెదురై పోయినా మిమ్మల్ని తిరిగి సజీవులుగా నిలబెట్టడం ఆయనకు ఏమాత్రం కష్టసాధ్యం కాదు.
8. అంటే అది “లౌహె మహ్‌పూజ్”లో పొందుపరచబడి ఉంది.
9. ప్రళయదినం అనివార్యం. ఎందుకంటే ఇహలోకంలో నిజదైవాన్ని విశ్వసించి, ఆయన

5 మరెవరయితే మా ఆయతులను లొంగ దీసుకునేందుకు ప్రయత్నాలు చేశారో¹⁰ వారి కొరకు అత్యంత దుర్భరమైన, బాధాకరమైన శిక్ష ఉంది.

6 (ఓ ముహమ్మద్-స!) నీ ప్రభువు తరపున నీపై అవతరించినది (ఆసాంతం) సత్యమని, అది సర్వాధిపతి, స్తోత్రనీయుడైన అల్లాహ్ మార్గం వైపుకు దర్శకత్వం వహిస్తుందన్న¹¹ సంగతిని జ్ఞానం వొసగబడిన వారు చూస్తారు.¹²

7 అవిశ్వాసులు¹³ ఇలా అనసాగారు :
“మీరు పగిలి తునాతునకలైపోయిన

وَالَّذِينَ سَعَوْا عَلَيْنَا فإِنَّا لَمُعْجِزِينَ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٍ ﴿۱۰﴾

وَيَرَى الَّذِينَ أُوْتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿۱۱﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ يُفْتِنُكُمْ

అభిమతానికనుగుణంగా జీవితం గడిపిన వారికి ప్రభువు తరపున బహుమానం లభించటం న్యాయం. దాని కోసమే అల్లాహ్ ప్రళయదినాన్ని అనివార్యం చేశాడు.

10. అంటే మేము మా ప్రవక్తలపై అవతరింపజేసిన మా వాక్యాలను కించపరచి, ప్రజాబాహుళ్యంలో నుంచి వాటిని చెరిపివేయటానికి దుష్టపన్నాగాలు పన్నిన వారి సంగతిని మేము చూసుకుంటాము. మరణానంతర జీవితంపై నమ్మకం లేకపోవటం మూలంగానే వారు మరీ ఇంతగా బరితెగించిపోయారు. తాము ఒకసారి మరణించి, మట్టిలో కలసిపోయిన పిదప, మళ్లీ బ్రతికించబడి దేవుని సమక్షంలో హాజరుపరచబడటం అన్నది ఎలా సాధ్యం? అని వారు అనేవారు. అంటే తమ దురాగతాల గురించి నిలదీసి అడిగే శక్తి దైవానికి లేదని వాళ్లు తలపోసేవారు. అందువల్ల ప్రళయం లేదు, గిళయం లేదు అని తేలిగ్గా కొట్టిపారేసేవారు.
11. అంటే, దివ్య ఖుర్ఆన్ సర్వలోక ప్రభువైన అల్లాహ్ మార్గం చూపుతుందనీ, ఆ ప్రభువు ప్రశంసనీయుడనీ, సర్వశక్తుడని వారు గ్రహిస్తారు.
12. ‘చూస్తారు’ అంటే కేవలం కళ్లతో చూస్తారని భావం కాదు. ఆ సత్యాన్ని వారు తమ మనోనేత్రంతో చూస్తారు. సత్యాన్ని సత్యంగా గ్రహిస్తారు. ‘జ్ఞానం వొసగబడినవారు’ అంటే వారు ప్రవక్త ప్రియసహచరులూ కావచ్చు లేదా గ్రంథజ్ఞానం ఉన్న విశ్వాసులూ కావచ్చు లేదా విశ్వాసులందరూ కావచ్చు. విశ్వాస మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించిన వారు ఈ విషయాన్ని తొందరగా గ్రహించి, దాన్ని దృఢంగా నమ్ముతారు.
13. అంటే పరలోకంపై నమ్మకంలేని వారు పరస్పరం ఈ విధంగా చెప్పుకున్నారు.

తరువాత, మీరు మళ్ళీ సరికొత్త సృష్టిలోనికి వస్తారని¹⁴ మీకు సమాచారం అందజేసే¹⁵ వ్యక్తిని మీకు చూపమంటారా?!

8 “అతను (స్వయంగానే) అల్లాహ్ కు అబద్ధాలు ఆపాదిస్తున్నాడో లేక అతనికి పిచ్చిపట్టిందో (మాకు తెలియదు).”¹⁷ కాదు, (యదార్థమేమిటంటే) పరలోకంపై నమ్మకం లేనివారు మాత్రమే శిక్షకు, బహు దూరపు అపమార్గానికి లోనై ఉన్నారు.¹⁸

9 ఏమిటీ, వారు తమకు ముందూ, వెనుకూ ఉన్న ఆకాశాన్ని, భూమిని చూడటం లేదా?¹⁹ మేము గనక తలచు

إِذَا مَرَّكُمْ كُلُّ مُمْرِقٍ إِنَّكُمْ لِفِي خَلْقٍ حَدِيدٍ ۝

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ حِقَّةٌ بَلِ الَّذِينَ الْكٰفِرُونَ
بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبُعِيدِ ۝

أَفَلَمْ يَرَوْا لِلَّيْمَانِ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ رَمَّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ إِنْ نُنْشِئُ خَيْفًا بِهِمُ الْاَرْضَ أَوْ نُسْجِطُ عَلَيْهِمْ كَيْفًا

14. అంటే మరణించిన తరువాత మీరు మట్టిలో కలసి అణువణువూ వేరైపోయినాక మీ బాహ్య ఉనికి మటుమాయమైపోతుంది కదా! అయినాసరే మీరు మళ్ళీ బ్రతికించ బడతారట! మీ శరీరావయవాలు, రూపురేఖలు యధాతథంగా ఉంటాయని ముహమ్మద్ (సఅసం) చెబుతున్నారు!! అని వారు పరస్పరం వెటకారంగా, వేళాకోళంగా చెప్పుకున్నారు.
15. ఈ సమాచారం వింతగా, నమ్మశక్యం కానిదిగా ఉంది కదూ! అతగాడు చెప్పినంత మాత్రాన మనం నమ్మేస్తామని ఎలా అనుకున్నాడు? అన్నది వారి మాటలోని ఉద్దేశం.
16. ‘ఆ వ్యక్తి’ అంటే అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) అని భావం.
17. అంటే రెండింటిలో ఏదో ఒకటి ఖచ్చితంగా నిజమై ఉండాలి. 1. అతను చెప్పేది పచ్చి అబద్ధమైనా అయి ఉండాలి 2. లేదా అతనికి మతి చలించి అయినా ఉండాలి. లేకపోతే అతనినోట ఇలాంటి అసంబద్ధమైన మాటలు వెలువడవు అని వాళ్లు చెప్పదలిచారు.
18. అవిశ్వాసుల ప్రేలాపనకు సమాధానంగా అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు : “వారి ఊహాగానాలు వాస్తవాలు కావు. వాస్తవం ఏమిటంటే వారు బుద్ధి వివేచనలకు నోచుకోకుండా పోయారు. వాస్తవాన్ని ఆకళింపు చేసుకునే ఇంగిత జ్ఞానం కూడా వారికి లేదు. తత్కారణంగా వారు పరలోకాన్ని విశ్వసించేబదులు దాన్ని తృణీకరిస్తున్నారు. పర్యవసానంగా వారు శాశ్వతమైన పరలోక శిక్షకు పాత్రులయ్యారు. అపమార్గంలో వారు ఎన్నటికీ తిరిగిరాలేనంత దూరం వెళ్ళిపోయారు.”
19. అవిశ్వాసులకు హెచ్చరికగా అవతరించిన ఆయతు ఇది. ఈ ఆయతులో అల్లాహ్

కుంటే వారిని భూమిలో కూరుకుపోయేలా చేయగలము లేదా వారిపై ఆకాశపు తునకను పడవేయగలము.²⁰ (మనస్ఫూర్తిగా) మరలే ప్రతి దాసునికి ఇందులో సూచన ఉంది.

10 ఇంకా మేము దావూదుకు మా తరపునుండి గొప్ప అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించాము.²¹ “ఓ పర్వతాల్లారా! అతనితో కలసి స్తోత్రగానం చేయండి” (అని ఆజ్ఞాపించాము). పక్షులకు కూడా (ఇదే విధంగా ఆదేశించాము).²² ఇంకా అతని కొరకు మేము ఇనుమును మెత్తబరచాము.²³

مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّتَّبِعٍ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَمُوسَىٰ قَصَصًا مُّبِينًا ۖ وَإِذْ يُوحَىٰ مَعَهُ وَالطَّيْرَ ۖ وَأَلَّا لَهُ الْحَدِيدَ ۝

ఏమంటున్నాడంటే, భూమ్యాకాశాల నిర్మాణంపై చింతన చేయకపోవటం వల్లనే వారికి పరలోకంపై నమ్మకం కలగటం లేదు. లేకపోతే ఏమిటి? సువిశాలమైన, ఊహలకు అందనంత ఎత్తైన ఆకాశాన్ని నిర్మించగలిగినవాడు, పొడవులోనూ వెడల్పులోనూ అద్భుతమైన భూమిని పరచినవాడు తాను సృష్టించిన వస్తువునే మళ్లీ సృష్టించలేదా? శూన్యంలో నుంచి అస్తిత్వాన్ని వెలికితీసే సమర్థుడు, మునుపు ఉన్న వస్తువునే మళ్లీ వెలికితీయలేదా? ఇది ఆయనకు ఏమీ క్లిష్టతరం కాదు.

20. ఇందులో రెండు విషయాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. 1. దేవుని పరిపూర్ణ సృష్టిని ఈ వాక్యం వ్యక్తపరుస్తోంది. 2. అవిశ్వాసులకు ఇందులో హెచ్చరిక ఉంది. భూమ్యాకాశాల నిర్వహణపై తిరుగులేని అధికారం ఉన్న దేవుడు తాను గనక కోరితే తనను ధిక్కరించే వారికి తగిన శాస్తి చేసే నిమిత్తం - ఖారున్ ను నేలలో కూర్చివేసినట్లు - వారిని నేలలో అణగదొక్కగలడు. లేదా అయికా ప్రజలను అంతమొందించినట్లుగా ఆకాశం నుంచి తునకలను పడవేసి అంతమొందించగలడు.
21. అంటే; దావూదు (అలైహిస్సలాం)కి దైవదాత్యం అందజేయటంతో పాటు అతనికి రాజ్యాధికారం కూడా ఇచ్చాము. ఇంకా అనేక సృష్టితాలను అతనికి లోబరచాము.
22. మేము దావూదుకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలలో అందమైన, మృదుమధురమైన గాత్రం కూడా ఒకటి. ఆయన దైవస్తోత్రం చేయసాగినపుడు పర్వతాల్లాంటి నిశ్చలమైన వస్తువులు కూడా ముగ్ధులై ఆయనతో స్తోత్రగానం చేయటానికి కలిసేవి. ఆకాశంలో ఎగిరే పక్షులు కూడా వంతపాడటానికి ఆగిపోయేవి. మా ఆదేశానుసారం పర్వతాలు, పక్షులు ఈ విధంగా చేసేవి. అంటే పర్వతాలను, పక్షులను మేము ఆయన చెప్పుచేతుల్లో ఉంచాము (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).
23. అంటే ఇనుము (ఉక్కు)ను కాల్చి, సుత్తితో కొట్టి మలిచే ప్రయాస లేకుండానే మెత్తటి

11 “పరిపూర్ణమైన కవచాలను నిర్మించు.²⁴ కడియాలను సరిగ్గా - సమ తూకంతో - అమర్చు.²⁵ ఇంకా, మీరంతా సదాచరణ చేయండి.²⁶ నేను మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాను (అని నమ్మండి)” అని ఆదేశించాము.

12 ఇంకా - మేము సులైమాను కోసం గాలిని అదుపులో ఉంచాము. దాని ప్రొద్దుటి (ప్రయాణ) గమ్యం ఒక మాసానికి, సాయంత్రపు గమ్యం కూడా ఒక మాసానికి సమానంగా ఉండేది.²⁷ ఇంకా

أَنْ أَعْمَلَ سِبْعَةَ وَقَدَّرْتُ فِي التَّرَدُّدِ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا
إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ①

وَالسَّيِّئِينَ الرَّجِيمِينَ عَذَابُهُمْ شَرٌّ وَأَحْسَنُ لَهُمْ وَالسَّلَامَةَ

మైనంలా, నానబెట్టిన పిండిలా, తొక్కిన అడుసులా అతని కొరకు మార్చివేశాము. అందువల్ల అతను ఎలాంటి ప్రయాస లేకుండానే ఆ లోహంతో సునాయాసంగా ఇనుప కవచాలను తయారు చేయించేవాడు.

24. “సాబిఘాత్” (سَابِغَاتُ) అంటే పొడవాటి, సంపూర్ణమైన కవచాలు అని అర్థం. యుద్ధంలో పోరాడే యోధులు తమ అవసరాల కనుగుణంగా వాటిని ధరించటానికి అనువుగా ఉండేవి. ఆ విధంగా శత్రువు వేటు నుంచి తమను కాపాడుకోవటానికి ఈ ఇనుప కవచాలు ఎంతగానో దోహదపడేవి.

25. అంటే వాటిని జోడించే లింకులు సరైనవిగా ఉండాలి. అవి మరీ సన్నగా ఉంటే తెగిపోవచ్చు. మరీ గట్టిగా, లావుగా ఉంటే ధరించటానికి ఇబ్బందికరంగా ఉండవచ్చు. అందుకే కవచాల తయారీ పరిశ్రమలో హజ్రత్ దావూద్ (అలైహిస్సలాం)కు ముందుగానే తగు సూచనలు చేయబడ్డాయి.

26. అంటే దేవుని ఈ అపారమైన వరాలకు ప్రతిగా సత్కార్యాలు చేసి దైవానికి కృతజ్ఞతలు చెల్లించాలని దావూద్ జాతి జనులకు హితోపదేశం చేయబడింది. దీన్నిబట్టి విదితమయ్యేదేమిటంటే దేవుడు ఏ జాతివారిపైనయినా ప్రాపంచికంగా కురిపించిన అనుగ్రహాలనుబట్టి వారు ఆ లెక్కన కృతజ్ఞతలు కూడా తెలుపుకోవాలి. కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునే పద్ధతుల్లో అత్యుత్తమమైనది అనుగ్రహాల ప్రదాతకు విధేయత చూపటం; ఆయన అవిధేయతకు దూరంగా ఉండటం.

27. హజ్రత్ సులైమాన్ (అలైహిస్సలాం) తన రాజ్య సలహాదారులతో, సైన్యంతో సహా రాజ్యపీఠంపై కూర్చుని గాలిని ఆజ్ఞాపించేవారు. ఆయన కోరిన దిశలో గాలి వీచేది. దాని వేగం ఎంత ఉధృతమైనదంటే నెల రోజుల పాటు ప్రయాణం చేసి చేరుకోవలసిన

మేము అతని కోసం కరిగిన రాగి ఊటను ప్రవహింపజేశాము. ²⁸ ఇంకా - అతని ప్రభువు ఆజ్జుపై జిన్నులు అతని చెప్పుచేతల్లో ఉండి, అతని ముందర పనిచేసేవి. వారిలో ఎవరు మా ఆజ్జులను ఉల్లంఘించినా మేము వాడికి జ్వలించే అగ్ని యొక్క శిక్షను చవి చూపిస్తాము. ²⁹

13 వారు (ఆ జిన్నులు) అతని కోసం అతను కోరినదల్లా చేసిపెట్టేవారు - (ఉదాహరణకు :) ఎత్తయిన కట్టడాలు, ప్రతిమలు, కోనేరుల్లాంటి గంగాళాలు, పొయ్యిలపైనే స్థిరంగా ఉండే దేగిశాలు. ³⁰ "ఓ దావూదు కుటుంబీకులారా! ఇందుకు

عَيْنَ الْفَطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ
يَزِيغْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُنْزِلْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٣﴾

يَعْمَلُونَ لِمَا يُتَىٰ لَهُمْ مِنْ حَرَابٍ مِمَّا يَخْلِقُ وَحِجَابٍ كَالْجَوَابِ
وَوُدُودٍ لَّيْسَتْ إِعْمَالُ آلِ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ

గమ్యాన్ని ఉదయం నుంచి మధ్యాహ్నానికే చేరుకునేలా ఉండేది. మధ్యాహ్నం నుంచి సాయంత్రం వరకు ప్రయాణిస్తే మరో నెలరోజుల ప్రయాణానికి సమానంగా ఉండేది. ఈ విధంగా ఒక రోజులో రెండు మాసాల ప్రయాణం అయ్యేది.

28. అంటే దావూద్ (అలైహిస్సలాం) కొరకు లోహాన్ని మెత్తబరచినట్లే దేవుడు సులైమాను (అలైహిస్సలాం) కోసం రాగిని కరిగించి సెలయేరులా ప్రవహింపజేశాడు. రాగి ధాతువుతో అతను కోరిన వస్తువును తయారుచేసుకోవటానికి వీలుగా ఈ సౌకర్యం కల్పించాడు.

29. ఇంతకీ ఈ శిక్ష ఎక్కడ ఉంటుంది? చాలామంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయంలో ఈ శిక్ష ప్రళయదినాన విధించబడుతుంది. కాని కొంతమంది విద్వాంసులు దీన్ని ప్రాపంచిక శిక్షగా భావించారు. అల్లాహ్ ఒకానొక దూతను ప్రత్యేకంగా ఇందు నిమిత్తం నియమించాడనీ, ఏ జిన్ను సులైమాను మాటను జవదాటినా, ఆ దైవదూత అగ్ని కొరడాతో అతన్ని వాయించేవాడని, దాంతో ఆ జిన్ను కాలి భస్మీపటలం అయిపోయేవాడని వారు వ్యాఖ్యానించారు (ఫత్హుల్ ఖదీర్).

30. అరబీలో 'మహారీబ్' (مِهْرَابٌ) అని వుంది. ఇది 'మిహ్రాబ్' అనే పదానికి బహు వచనం. ఎత్తయిన చోటు లేదా బ్రహ్మాండమైన కట్టడం అని దీని అర్థం. అంటే ఎత్తయిన మేడలు, అద్భుతమైన ఆకాశహర్యాలు, లేదా మస్జిదులు అన్నమాట!

కృతజ్ఞతగా సదాచరణ చెయ్యండి.” నా దాసులలో కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా మసలు కునేవారు బహుకొద్దిమంది మాత్రమే.

14 మరి మేము అతనిపై మరణ శాసనాన్ని అమలుపరచినప్పుడు, అతని చేతికర్రను తింటూవున్న చీడ పురుగు తప్ప వేరెవరూ అతని చావు కబురును వారికి (జిన్నులకు) తెలియపరచలేదు. మరి అతను (సులైమాను) పడిపోయినప్పుడు, తమకే గనక రహస్య విషయాల జ్ఞానం ఉండి ఉంటే ఇంతటి అవమానకరమైన యాతనకు లోనయ్యేవారం కామని జిన్నులు తెలుసుకున్నారు.³¹

عِبَادِيَ الشَّاكِرُونَ ﴿١٤﴾

فَلَمَّا تَضَيَّقَ عَلَيْهِ الْمَوْتُ مَا دَأْبَهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِذْ أَدْبَاهُ
الرِّضْ تَأْكُلُ مِنْ سَائِهِ فَلَمَّا أَخْرَجْتِ الْجِنَّ أَنْ تَلَوْكَ نُؤَا
يَعْلَمُونَ الْعَيْبَ مَا لِيُنْزِلِي الْعَذَابَ الْمُهِينَ ﴿١٥﴾

ప్రతిమలు కూడా నిర్మించబడేవి. ప్రవక్తల, సంస్కర్తల ప్రతిమలు లేదా చిత్రాలు వేసి మస్జిదులలో ప్రతిష్ఠించబడేవని, ప్రజలు వాటిని చూసి ఆరాధన చేసేవారని కొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు. హజ్రత్ సులైమాన్ గారి షరీయతులో చిత్రాల, ఆకారాల రూపకల్పనకు అనుమతి ఇవ్వబడిందన్న విషయాన్ని సూత్రప్రాయంగా ఒప్పుకున్నప్పుడే ఈ భావం స్వీకారయోగ్యం కాగలుగుతుంది. కాని ఇది సరైనది కాదు. ఇస్లాంలో విగ్రహాల, ప్రతిమల ప్రతిష్ఠాపన చాలా గట్టిగా వారించబడింది.

హజ్రత్ సులైమాన్ (అలైహి) హయాంలో సరస్సులు, తటాకాలంతటి గంగాళాలు, కంచాలు కూడా తయారుచేయబడేవి. ఇక దేగిశాల సంగతి సరేసరి. కొండలను తొలచి వాటినే దేగిశాలుగా చేసేవారు. వాటిని ఒక చోటినుంచి వేరొకచోటికి తరలించటం సంభవం కాదు. అందుచేత అవి ఒకేచోట స్థిరంగా ఉండేవి. ఆ దేగిశాలలో వేలాది మంది జనులకు సరిపోయే భోజనం ఒకేసారి తయారు చేయబడేది. అసాధారణమైన ఈ పనులన్నీ జిన్నుల సమూహం చేసిపెట్టేది.

31. జిన్నులకు రహస్య విషయాల (అగోచరాల) జ్ఞానం ఉంటుందన్న విషయం హజ్రత్ సులైమాన్ (అలైహిస్సలాం) కాలంలో నలువైపులా వ్యాపించింది. ఇదొక వదంతి, మూఢనమ్మకం తప్ప మరేమీ కాదని అల్లాహ్ సులైమాన్ (అలైహిస్సలాం) మరణం ద్వారా తేటతెల్లం చేశాడు.

15 సబా జాతి వారి కొరకు వారి నివాస స్థలంలోనే (దైవశక్తికి సంబంధించిన) ఒక సూచన ఉండేది. ³² వారికి కుడి వైపునా, ఎడమ వైపునా రెండు తోటలుండేవి. ³³ “మీ ప్రభువు ప్రసాదించిన ఉపాధిని తినండి, ³⁴ ఆయనకు కృతజ్ఞులై ఉండండి” ³⁵ (అని మేము వారికి సూచించి

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتِ عَنْ يَمِينِهِ وَشَدْرًا
كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ
عَفُورٌ ﴿١٥﴾

32. ‘సబా’ అనేది ఒక జాతి పేరు. ఈ జాతి ప్రజలకు రాణిగా ఉన్న మహిళ(బిల్ఖీస్) హజ్రత్ సులైమాన్ (అలైహిస్సలాం) కాలంలోనే ఇస్లాం స్వీకరించింది. ఆ దేశం పేరు కూడా ‘సబా’గానే ఉండేది. ప్రస్తుతం ఆ ప్రదేశం ‘యమన్’గా పిలువబడుతోంది. అప్పట్లో ఆ దేశం సస్యశ్యామలంగా ఉండి, సిరిసంపదలతో తులతూగేది. వర్షకంలో ఎంతో ముందంజ వేసింది. వ్యవసాయ రంగంలో, తోటల పెంపకంలో ఆ దేశం గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించింది. ఈ సిరిసంపదలనే దైవ కటాక్షంగా పేర్కొనటం జరిగింది.

33. ఆ నగరానికి ఇరువైపులా పర్వతశ్రేణులుండేవి. తత్కారణంగా పర్వత కనుమల నుండి, కాలువల నుండి వర్షపు నీరు పరవళ్ళు తొక్కుతూ నగరం వైపుకు వచ్చేది. ఆ నగర పాలకులు పర్వతాల దగ్గర ఆనకట్టలు నిర్మించి, ఎత్తిపోతల పథకాలను అమలుపరచి జల వనరులను సద్వినియోగం చేసుకునేవారు. తమ అవసరాల కనుగుణంగా తోటలను పెంచారు. ఆ విధంగా నీటి సరఫరా పథకం విజయవంతమైంది. పంటలు పుష్కలంగా పండేవి. వారు పెంచిన ఆ తోటల సముదాయాన్నే కుడి ఎడమల తోటలుగా వ్యవహరించేవారు (నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకు ఉన్న కుడి కాలువ, ఎడమ కాలువ మాదిరిగా).

‘జన్నతాన్’ (جَنَّتِ) అంటే రెండు తోటలని అర్థం కాదనీ, వాస్తవానికి అవి అసంఖ్యాకమైన తోటల రెండు సముదాయాలనీ, ఎంతవరకు దృష్టిని సారించినా పచ్చని తోటలతో, పచ్చికలతో ఆ ప్రాంతం కళకళ లాడుతున్నట్లు కనిపించేదని మరికొంతమంది పేర్కొన్నారు (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

34. దేవుడు తన ప్రవక్తల ద్వారా ఆ జాతి వారికి అందజేసిన మాటలివి. అంటే వారికి వాసగబడిన అపారమైన అనుగ్రహాలను జ్ఞాపకం చేసి, వారు ఏవిధంగా మసలుకోవాలో తాకీదు చేయటం జరిగింది.

35. ఉపకారానికి బదులు ఉపకారమే కాగలదు. కాబట్టి మహోపకారం చేసిన వానికి కృతజ్ఞులై ఉండటం న్యాయం. ఆయన అవిధేయతకు దూరంగా ఉండటం ధర్మం.

ఉన్నాము). పట్నమేమో ఉత్తమమైనది,³⁶
ప్రభువేమో మన్నించేవాడు.³⁷

16 కాని వారు వైముఖ్యధోరణిని అవలంబించారు. మేము వారిపై ఉధృతమైన వరద (నీరు)ను పంపాము. ఇంకా మేము వారి (నవనవలాడే) తోటలను రెండు (నాసిరకపు) తోటలుగా మార్చివేశాము. వాటి పండ్లు వగరుగా ఉండేవి. (అందులో ఎక్కువగా) రఘూవుక వృక్షాలు, కొన్ని రేగి చెట్లు ఉండేవి.³⁸

وَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِحَبْلِهِمْ
① جَبَّتِينَ ذَوَاتِ الْأَكْلِ خَمِطًا وَأَثَلًا وَمَشِيئَةً وَسَدْرًا لِبَلِيلٍ

36. అంటే అక్కడి తోటల మూలంగా, అక్కడ పండే పండ్లు ఫలాల కారణంగా ఆ నగరం ఎంతో అందమైన నగరంగా విలసిల్లేది. అక్కడ వీచే ఆరోగ్యవంతమైన గాలులవల్ల ఆ నగరంలో క్రిమికీటకాలు, దోమలు, విషపురుగులు కూడా ఉండేవి కావని అనబడుతోంది. నిజము దేవుడెరుగు.

37. అంటే మీరు గనక కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా వ్యవహరిస్తే మీ అనుగ్రహాలు మరింతగా వికసిస్తాయి. మీ తప్పులను దేవుడు మన్నిస్తాడు.

దీన్నిబట్టి అర్థమయ్యేదేమిటంటే మానవుడు నిత్యం ప్రభువు సన్నిధిలో పశ్చాత్తాపం చెందుతూ, క్షమాభిక్ష కోసం వేడుకుంటూ ఉండాలి. దీనివల్ల అతడు ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు గురికాకుండా ఉంటాడు, అతనికి ప్రాప్తమై ఉన్న దైవానుగ్రహాలు సురక్షితంగా ఉంటాయి. ఎందుకంటే దేవుడు క్షమించటాన్ని ఎంతగానో ఇష్టపడతాడు.

38. అంటే జల ఒనరులను సద్వినియోగం చేసుకునే ఉద్దేశంతో వారు రెండు పర్వత శ్రేణులకు మధ్య నిర్మించుకున్న ఆనకట్టను, చప్టాలను కూలదోసే ఉధృతమైన వరదను మేము వారిపైకి పంపాము. తత్ఫలితంగా వారి మేలు జాతి వృక్షాలు, తీగలన్నీ ముంపుకు గురయ్యాయి. వాటి స్థానంలో కలుపు మొక్కలు పుట్టుకువచ్చాయి. ముళ్ల వృక్షాలు దట్టంగా పెరిగాయి. వాటికి పండ్లు కావేవికావు. ఒకవేళ అక్కడక్కడా పండ్లు ఫలాలు కాచినా అవి చేదుగా, వగరుగా ఉండేవి. కాకపోతే అక్కడక్కడా కొన్ని రేగిచెట్లు కూడా మొలిచాయి. ఆ చెట్లకు కూడా ముళ్లు అధికంగా ఉండేవి. పండ్లు మాత్రం తక్కువగా ఉండేవి. ఇకపోతే మేము పంపిన ఆ వరదనీరు గండ్లను త్రొచి నగరంలో కూడా చొచ్చుకువచ్చింది. దాంతో వారి కడగండ్లు పెరిగిపోయాయి. వారి నివాసగృహాలు మునిగిపోయాయి. ఇండ్ల ముందున్న పెరట్లు, వనాలన్నీ కొట్టుకుపోయాయి. ఇది దేవుని తరపున పంపబడిన ఆపదగా సుప్రసిద్ధమైంది. 'అరిమున్' అంటే 'ఆనకట్ట' అని అర్థం.

17 వారి కృతఘ్నతా వైఖరికి బదులుగా మేము ఇచ్చిన ప్రతిఫలం (శిక్ష) ఇది! మా మేళ్ళను మరచిన వారికి మేము ఇలాంటి (కఠిన) శిక్షనే విధిస్తాము.

18 మరి మేము వారికీ - మేము శుభాలు ప్రోదిచేసి ఉంచిన పట్టణాలకూ మధ్య దారిలో కానవచ్చే మరికొన్ని జనపదాలను కూడా ఉంచాము. ³⁹ వాటి మధ్య ప్రయాణ మజిలీలను కూడా మేము తగు రీతిలో నిర్ధారించాము. ⁴⁰ “రేయింబవళ్ళు సురక్షితంగా వాటిలో సంచరిస్తూ ఉండండి” (అని వారికి సూచించాము). ⁴¹

ذٰلِكَ جَزَايَهُمْ بِمَا كَفَرُوْا وَهَلْ نُجْزِيْ الْاِلْكُوْفِرَ ۝۱۷

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيْهَا قُرًى ظَاهِرًا ۝۱۸
وَقَدْ رَزَقْنَاهَا الْيُسْرَ سَيْرًا فِيْهَا لِبَالٌ وَّآيَاتٌ اٰمِنِيْنَ ۝۱۹

39. శుభాలతో కూడుకున్న పట్టణాలంటే సిరియా పట్టణాలని భావం. అంటే - మేము సబా దేశానికి - సిరియాకు మధ్య రహదారిగుండా అనేక పల్లెసీమలను వసింప జేశాము. ఈ పల్లెటూళ్ళ సంఖ్య నాలుగువేల ఏడు వందల వరకూ ఉంటుందని కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు పేర్కొన్నారు. అది వాణిజ్య మార్గం అయినందువల్ల జనుల రాకపోకలతో నిత్యం కళకళలాడుతూ ఉండేది. అందుచేత వారు అన్నపోసీయాల కోసం ప్రయాణ సందర్భంగా అంతగా బాధపడాల్సి వచ్చేది కాదు. రహదారి నిర్మాణమవుతూ ఉన్నప్పుడు దారి దోపిడీలు, హత్యలు జరిగే ప్రమాదం ఉంటుంది. కాని వీళ్ళకు అలాంటి భయంగానీ, బెడదగానీ ఉండేది కాదు.

40. అంటే ఒక జనవాసానికి - మరో జనవాసానికి మధ్య ఎన్ని మైళ్ళ అంతరం ఉందో వారికి తెలిసి ఉండేది. దానికనుగుణంగా వారు తమ ప్రయాణవేళలను ముందుగా నిర్ధారించేవారు. తమ ప్రయాణ సామగ్రిని సమకూర్చుకునేవారు. ఉదాహరణకు : ఉదయం ఒక చోటినుంచి బయలుదేరుతున్నప్పుడు మధ్యాహ్నానికల్లా ఫలానా పల్లెసీమ వరకు చేరుకోవాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుని, ఆ మజిలీకి చేరుకునేవారు. అక్కడ మధ్యాహ్నా భోజనం చేసి, కాస్తేపు మేను వాల్చి, మళ్ళీ బయలుదేరేవారు. రాత్రిపూట మరో చోట బస చేసేవారు.

41. రేయింబవళ్ళలో ఏ సమయంలో మీరు ప్రయాణం చేసినా మీ ప్రాణాలకు, మీ వర్తక సామగ్రికి ఎలాంటి హాని కలుగదని అభయమివ్వబడింది.

19 కాని వారు, “మా ప్రభూ! మా ప్రయాణ మజిలీల దూరాలను పెంచు”⁴² అని అన్నారు. వారు తమకు తామే అన్యాయం చేసుకున్నందువల్ల మేము వారిని (పూర్వ) గాఢలుగా మార్చి వేశాము.⁴³ వారిని పూర్తిగా చిందర వందర చేసి వేశాము.⁴⁴ నిశ్చయంగా సహనం వహించి కృతజ్ఞతలర్పించే ప్రతి ఒక్కరికీ ఇందులో (ఈ వృత్తాంతంలో) ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

20 వారి విషయంలో తాను ఊహించినది నిజమని పైతాను నిరూపించాడు. విశ్వాసు లకు చెందిన ఒక సమూహం తప్ప మిగిలిన జనులంతా వాడిని అనుస రించారు.

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيِّنَاتِنَا أَتَيْنَاكَ مُسْلِمِينَ وَتَوَلَّوْنَا أَنفُسَهُمْ فَبَدَّلْنَا كَيْلَ أَحَادِيثِهِمْ وَمَمَرَّنَاهُمْ كُلَّ مَمَرٍّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا تَرْتِيًّا
مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

42. కాని వారు సాహసకృత్యాలకు పూనుకున్నారు. తమకు సుదీర్ఘ ప్రయాణాలు కావాలని, దారిలో పొంచి ఉన్న ప్రమాదాలను ఎదుర్కోవటానికి తమకెలాంటి అభ్యంతరం లేదని వారు దైవాన్ని వేడుకున్నారు. జనసమృద్ధి గల రహదారి గుండా సాగిపోవటం కన్నా జన సంచారం లేని కఠిక ఎడారుల, అరణ్యాల గుండా పయనించటమే తమ కిష్టమని వారు విన్నవించుకున్నారు. ఏ ప్రయాణం లేకుండా హాయిగా ప్రయాణించటం కన్నా వేసవి తాపానికి, చలి తీవ్రతకు తట్టుకుంటూ, ఆకలి దప్పులను సహిస్తూ ప్రయాణం చేయటంలోనే తమకు హాయి ఉందని కోరారు. వారి ఈ ప్రార్థన బనీ ఇస్రాయిల్ ప్రార్థన లాంటిది. ఎంచక్కా హాయిగా మన్-సల్వా ఆహార పదార్థాలను తిని కృతజ్ఞతలు తెలుపమని దేవుడు ఇస్రాయిల్ సంతతి వారితో చెప్పగా తమకు కూరగాయలు, వెల్లుల్లి తదితర వస్తువులు కావాలని డిమాండు చేసి ఇరకాటంలో పడినట్లుగా వీళ్లు కూడా సౌఖ్యాలకు బదులు కష్టాలను కోరారు.

43. అంటే వారిని గురించి భావితరాల వారు కథలు కథలుగా చెప్పుకునే విధంగా దేవుడు వారిని దారుణంగా తుడిచిపెట్టేశాడు.

44. అంటే వారిని చెట్టుకొకరు, పుట్టకొకరుగా చెల్లాచెదురు చేసేశాడు. ఈ కారణంగా సబా ప్రాంతానికి చెందిన సుప్రసిద్ధ తెగలు వివిధ ప్రదేశాలకు వెళ్ళి స్థిరపడ్డాయి.

21 నిజానికి పైతానుకు వారిపై ఎలాంటి అధికారం లేకుండింది. కాని పరలోకాన్ని విశ్వసించేవారిని మేము పరలోకంపట్ల సంశయానికి గురైన వారినుంచి వేరుపరచటానికి ఇలా చేశాము. నీ ప్రభువు ప్రతి విషయాన్నీ కనిపెట్టుకుని ఉన్నాడు.

22 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : అల్లాహ్ ను వదలి మీరు ఎవరెవరినయితే ఊహించుకుంటున్నారో వారందరినీ పిలిచి చూడండి.⁴⁵ భూమ్యాకాశాలలో వారికి రవంత అధికారంగానీ,⁴⁶ వాటిలో వారికి ఎలాంటి వాటాగానీ లేదు.⁴⁷ వారిలో ఏ ఒక్కడూ అల్లాహ్ కు సహాయకుడు కూడా కాదు.⁴⁸

23 ఆయన వద్ద - ఆయన అనుమతించిన వారి కొరకు తప్ప⁴⁹ - (ఒకరి)

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا اِنْعٰمٌ مِّنْ تَوْفِيقِنَا
بِالْاٰخِرَةِ ۗ وَمَنْ هُوَ بِهَا فِيْ شَكٍّ ۗ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ حٰقِظٌ ﴿۲۱﴾

قُلْ اِدْعُوا الدِّيٰنَ الَّذِيْ رَزَقْتُمْ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَلَا فِى الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيْهَا مِنْ شِرْكٍ
ۗ وَمَا لَكُمْ مِنْهُمْ مِنْ ظٰلِمٍ ﴿۲۲﴾

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ اِلَّا لِمَنْ اِذِنَ لَهُ ۗ حَتّٰى اِذْ اَفْرَعُ

కొన్ని తెగలు యస్రీబ్, మక్కాలకు తరలివెళ్ళగా, మరికొన్ని తెగలు సిరియా క్షేత్రానికి వలసపోయాయి. ఇంకొన్ని తెగలు ఇతర దేశాలకు వెళ్ళిపోయాయి.

45. ఊహించుకోవటమంటే దైవాలుగా తలపోయటమని భావం. అంటే అల్లాహ్ ను కాదని మీరు ఆరాధ్య దైవాలుగా భావిస్తున్న వాటిని పిలిచి చూడండి. మీ పిలుపు విని మీ అక్కరలను తీర్చే శక్తి ఎవరికీ లేదు.
46. వారికి లాభం చేకూర్చటంపైగానీ, నష్టం చేకూర్చటంపైగానీ ఎలాంటి అధికారం లేదు. భూమ్యాకాశాల మధ్య నున్న వ్యవస్థలో వారికెలాంటి భాగస్వామ్యం లేదు.
47. సృష్టి ప్రక్రియలోగానీ, యాజమాన్యంలోగానీ, అధికారాల వినియోగంలోగానీ ఈ బూటకపు దేముళ్ళకు ఎలాంటి వాటా లేదు.
48. ఈ విశ్వవ్యవస్థను నడపటంలో ఏ ఒక్కడూ అల్లాహ్ కు తోడ్పడటం లేదు. ఆయనకు ఎవరి తోడ్పాటు అక్కర లేదు. ఆయన తిరుగులేని ఏకైక సార్వభౌముడు. ఒకరి సహాయ సహకారాలతో నిమిత్తం లేకుండానే ఆయన ఈ జగతిని నడుపుతున్నాడు.
49. “ఆయన అనుమతించినవారు” అంటే దైవసందేశహారులు, దైవదూతలు అన్నమాట! వారు మాత్రమే దేవుని అనుమతితో ఎవరికోసమైనా సిఫారసు చేయగలరు. వేరెవరికీ

సిఫారసు (ఇంకొకరికి) ఏమాత్రం ఉపకరించదు. తుదకు వారి హృదయాలలోని ఆందోళన తొలగించబడిన తరువాత, “ఇంతకీ మీ ప్రభువు సెలవిచ్చినదేమిటి?” అని అడుగుతారు. “సత్యమే పలికాడు. 50 ఆయన మహోన్నతుడు, ఘనాఘనుడు” అని వారు చెబుతారు.

24 “ఆకాశాల నుంచి, భూమినుంచీ మీకు ఉపాధిని సమకూర్చేవాడెవడు?” అని వారిని అడుగు. ‘అల్లాహ్‌యే’ అని వారికి

عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ ﴿۵۰﴾

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَإِنَّا لَآئِبَتَاءٌ لَّهُ

సిఫారసు చేసే అనుమతి ఉండదు. ఎందుకంటే వేరితరుల సిఫారసు ఇతరుల కొరకు ప్రయోజనకరం కాజాలదు. ఈ వాక్యానికి రెండవ అర్థం ఇది : సిఫారసుకు హక్కుదారులైన వారికి మాత్రమే సిఫారసు వర్తిస్తుంది. అంటే దైవప్రవక్తలు, దైవదూతలు, సజ్జనులు అయినవారు సిఫారసుకు పాత్రులైన (అనుమతించబడిన) వారి కొరకే సిఫారసు చేయగలుగుతారు గాని అందరికోసం కాదు (ఫతహాల ఖదీర్). అంటే దైవప్రవక్తలు, దైవదూతలు, సత్పురుషులు మినహా అక్కడ ఎవరి సిఫారసు కూడా ఆమోదించబడదు. ఒకవేళ వారు సిఫారసు చేసినా విశ్వాసుల్లోని పాపాత్ముల మన్నింపు కోసం సిఫారసు చేయగలరే తప్ప అవిశ్వాసుల కోసం, అవిధేయుల కోసం, బహుదైవారాధకుల కోసం చేయలేరు. ఈ విషయాన్నే దివ్య ఖుర్ఆన్ వేరొక చోట ఈ రెండు అంశాలను కూడా ప్రస్తావించింది : 1. “ఆయన సమక్షంలో ఆయన అనుమతి లేకుండా సిఫారసు చెయ్యగల వాడెవడు?” (అల్ బఖర - 255). 2. “సిఫారసు వినటానికి అల్లాహ్ ఇష్టపడిన వాని విషయంలో తప్ప వారు ఎవరి గురించీ సిఫారసు చేయలేరు” (అల్ అంబియా - 28).

50. ఈ వాక్యానికి పలువురు పలురకాల వ్యాఖ్యానాలు చేశారు. ఇబ్నె జరీర్, ఇబ్నె కసీర్ ప్రభృతులు హదీసు వెలుగులో ఈ ఆయతుకు చెప్పిన భాష్యం ఇలా ఉంది - “అల్లాహ్ ఏదేని విషయంపై మాట్లాడినప్పుడు ఆకాశంలో ఉన్న దైవదూతలు భయంతో వణికిపోతారు. ఒక్కోసారి వారు స్పృహ కోల్పోతారు. స్పృహలోకి వచ్చిన తరువాత, ‘ప్రభువు చెప్పినదేమిటి?’ అని అడుగుతారు. ప్రభువు చెప్పినదేమిటో అర్స్ (సింహాసనం) వద్ద ఉన్న దైవదూతలు వారికి వివరిస్తారు. వారేమో తమ క్రిందనున్న వారికి ఈ సంగతి తెలియజేస్తారు. ఈ విధంగా ఈ సంగతి మొదటి (క్రింద) ఆకాశంలో ఉండే దైవదూతల వరకూ చేరుతుంది. (ఇబ్నె కసీర్).

చెప్పు. “మరయితే (వినండి) మేమో లేక మీరో నిశ్చయంగా సన్మార్గంలోనయినా ఉన్నాము లేదా స్పష్టమైన మార్గభ్రష్టతకైనా లోనై ఉన్నాము”⁵¹ (అని చెప్పండి).

25 “మేము చేసిన తప్పులను గురించి మిమ్మల్ని ప్రశ్నించటంగానీ, మీ కర్మలను గురించి మమ్మల్ని ప్రశ్నించటంగానీ జరగదు” అని వారికి చెప్పు.

26 “మన ప్రభువు మనందరినీ సమావేశ పరచి ఆ తరువాత మన మధ్య సత్య బద్ధంగా తీర్పుచేస్తాడు.⁵² ఆయన తీర్పులు చేసేవాడు, సర్వం తెలిసినవాడు” అని చెప్పు.

27 “సరే, మీరు అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా ఖరారు చేసి, ఆయనతో కలుపుతున్న టువంటి వారిని కాస్త నాక్కూడా చూపించండి! అలాంటి వారెవరూ లేరు.⁵³ వాస్తవానికి ఆయనే అల్లాహ్ - సర్వాధిక్యుడు వివేక సంపన్నుడు” అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు.

لَعَلَّ هُدًى آؤُفِي صَلِيلٍ مُّبِينٍ ﴿٥١﴾

﴿٥٢﴾ قُلْ لَا تَسْتَأْذِنُونَنَا أَوْ جِئْتَنَا وَلَا تَسْأَلُونَنَا عَمَّا نَعْمَلُونَ ﴿٥٢﴾

﴿٥٣﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبَّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٥٣﴾

قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ كَفَرُوا إِيَّاهُ فَكُلَّ بَلٍ هُوَ اللَّهُ

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥٤﴾

51. భూమ్యాకాశాల నుంచి ఉపాధిని సమకూర్చలేకపోయే వారిని దేముళ్ళుగా నమ్మేవారే వాస్తవానికి దుర్మార్గంలో పడి ఉన్నారు. ఎందుకంటే వారు కొలిచే దైవాలు వర్షాన్ని కురిపించటంగానీ, పంటల్ని పండించటంగానీ చేయలేవు. అందువల్ల ఒక్కడైన అల్లాహ్ ను ఆరాధించేవారే ముమ్మాటికీ సన్మార్గాన ఉన్నారు.

52. అంటే వారి కర్మలనుబట్టి ప్రతిఫలం వొసగుతాడు. సత్కార్యాలు చేసిన వారికి బహుమానంగా స్వర్గంలో ప్రవేశం కల్పిస్తాడు. దుష్కార్యాలు చేసిన వారికి శిక్షగా నరకానికి ఆహుతి చేస్తాడు.

53. అంటే ఆ నిజదైవాన్ని పోలినవాడుగానీ, ఆయనతో సరితూగేవాడు గానీ జగతిలో ఎవడూ లేడు. ఆ అల్లాహ్ మాత్రమే సర్వోన్నతుడు, శక్తిమంతుడు. ఆయన చేసే ప్రతి పనీ, ఆయన సెలవిచ్చిన ప్రతి వాక్కూ వివేచనతో నిండి ఉంది.

28 (ఓ ముహమ్మద్!) మేము నిన్ను సమస్త జనులకు శుభవార్తను అందజేసే వానిగా, హెచ్చరించేవానిగా చేసి పంపాము. అయితే జనులలో అధికులకు ఈ విషయం తెలియదు. ⁵⁴

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ۝۲۸
 ۝۲۸ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ۝۲۸

54. ఈ ఆయతులో అల్లాహ్ తన అంతిమ ప్రవక్త (సఅసం) ప్రభవనంలోని విశ్వజనీన, సార్వజనీన కోణాన్ని విశదీకరించాడు. 1. ఆయన (స) సమస్త మానవజాతి కోసం మార్గదర్శకునిగా, ఉపదేశకునిగా చేసి పంపబడ్డారు. 2. దైవప్రవక్త (సఅసం) ఎంతగా అభిలషించినా, మరెంతగా కృషిచేసినా జనులందరూ విశ్వాస భాగ్యానికి నోచుకోరు. ఈ రెండు విషయాలను విడమరచి చెప్పే మరెన్నో ఆయతులు దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు :

1. ఆయన (స) దైవదౌత్యాన్ని గురించి వివరిస్తూ ఇలా అనబడింది : “(ఓ ముహమ్మద్!) ఈ విధంగా చెప్పు : “నేను మీ అందరి వైపునకు వచ్చిన దైవప్రవక్తను....”

(అల్ ఆరాఫ్ - 158)

2. “సమస్త లోకవాసులను హెచ్చరించే నిమిత్తం గీటురాయి (ఖుర్ఆన్)ని తన దాసునిపై అవతరింపజేసినవాడు ఎంతో శుభకరుడు.” (ఫుర్ఖాన్ - 1)

ఒక హదీసులో మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) వారు ఈ విధంగా ప్రవచించారు: నాకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తకూ ఇవ్వబడని ఐదు విషయాలు నాకు మాత్రమే ఇవ్వబడ్డాయి - 1. నెల రోజుల (ప్రయాణం చేస్తే తరిగే) దూరంపై శత్రువు గుండెలో నా పట్ల దడ పుట్టించబడింది. 2. భూభాగమంతా నా కొరకు మస్జిద్‌గా, పవిత్రంగా చేయబడింది. ఎక్కడ నమాజ్ వేళ అయితే అక్కడే నా అనుచర సమాజం వారు నమాజు చేసుకోవాలి. 3. విజయప్రాప్తి (మాలె గనీమత్) నా కొరకు ధర్మసమ్మతం చేయబడింది. నాకు పూర్వం ఎవరి కోసం కూడా అది హాలాల్‌గా ఉండేది కాదు. 4. నాకు (ప్రళయదినాన) సిఫారసు చేసే హక్కు ఇవ్వబడింది. 5. పూర్వం ఏ ప్రవక్త అయినా తన జాతి ప్రజల వద్దకు మాత్రమే పంపబడేవాడు. కాని నేను మాత్రం ప్రపంచంలోని సమస్త జనుల కోసం ప్రవక్తగా పంపబడ్డాను (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుల్ తయమ్ముమ్; సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ మసాజిద్). మరో హదీసులో “నేను తెల్లవారికోసం, నల్లవారికోసం కూడా ప్రభవింపజేయ బడ్డాను” అని ఆయన (స) చెప్పారు (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ మసాజిద్). తెల్లవారు - నల్లవారు అంటే ‘జిన్నులు - మానవులు’ అని కొందరు అభిప్రాయపడగా, ‘అరబ్బులు - అరబ్బేతరులు’ అని మరికొందరు వ్యాఖ్యానించారు. రెండు అభిప్రాయాలు కూడా సరైనవేనని ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ అన్నారు.

“జనులలో అత్యధికులు దీన్ని అర్థం చేసుకోరు” అనే వాక్యాన్ని పోలిన మరికొన్ని

29 “నువ్వు సత్యవంతుడవే అయితే ఆ వాగ్దానం ఎప్పుడు సంభవిస్తుందో చెప్పు?”⁵⁵ అని వారంటున్నారు.

30 “వాగ్దాన దినం ఖచ్చితంగా నిర్ధారితమై ఉంది. దానికన్నా ఒక ఘడియ కూడా మీరు వెనక్కి జరగలేరు, ముందుకు పోలేరు”⁵⁶ అని వారికి చెప్పు.

31 “మేము ఈ ఖుర్ఆన్ సుగానీ, దీనికి పూర్వం వచ్చిన గ్రంథాలనుగానీ ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ నమ్ముము”⁵⁷ అని అవిశ్వాసులు అంటున్నారు. ఈ దుర్మార్గులు తమ

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٥﴾

قُلْ لَكُمْ مِيعَادٌ يَوْمَ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً
وَلَا تَسْتَعْتِدُّ مَوْناً ﴿٥٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُحْسَبُ

ఆయతులు ఖుర్ఆన్ లో ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు : 1. “ఓ ముహమ్మద్ - సఅసం!) నువ్వు ఎంత కోరుకున్నా వారిలో చాలామంది విశ్వసించరు.” (యూసుఫ్ - 103). 2. “ఓ ముహమ్మద్ (సఅసం)! నువ్వు భూవాసుల్లోని అత్యధికులను అనుసరించావంటే వారు నిన్ను అల్లాహ్ మార్గం నుంచి తప్పిస్తారు సుమా!” (అల్ అన్ఆమ్ - 116). పై వాక్యాల ద్వారా అవగతమయ్యేదేమిటంటే ప్రపంచ జనులలో అత్యధికులు అపమార్గానికి లోనై ఉంటారు.

55. సత్యతిరస్కారులు ప్రకయదినాన్ని నమ్మేవారు కారు. పైగా అలాంటి ఒక ఘడియ అసంభవం అని వారు తెగేసి చెప్పేవారు. అందుకే ఈ వాక్యంలో వారు ఎగతాళిచేస్తూ ప్రశ్నించారు.

56. అంటే ప్రకయదినం రావటం అనేది తథ్యం. ఆ సమయాన్ని అల్లాహ్ నిర్ధారించి ఉన్నాడు. నిర్ధారిత సమయానికి ఆ వాగ్దానం నెరవేరితీరుతుంది. ఆ ఘడియ వచ్చేసి సపుడు మీరు ఎంతగా గింజుకున్నా ఒక్కక్షణం అటూ ఇటూ జరగదు. “నిశ్చయంగా అల్లాహ్ వాగ్దాన సమయం వచ్చేసినపుడు, అది తొలగటం అనేది ఉండదు”

(నూహ్ - 4).

57. పూర్వగ్రంథాలంటే తౌరాత్, జబూర్, ఇంజీల్ (బైబిల్) గ్రంథాలన్నమాట! అరబీలో ‘బైన యదైహి’ (بَيْنَ يَدَيْهِ) అని వుంది. దీన్ని కొంతమంది విద్వాంసులు పరలోక నిలయంగా భావించారు. ఈ ఆయతులో అవిశ్వాసుల వైరవైఖరి, పెడసరితనం ఎటువంటిదో వివరించబడింది. అన్ని ఆధారాలు, నిదర్శనాలు సమర్పించిన తరువాత కూడా వారు దివ్య ఖుర్ఆన్ ను, పరలోకాన్ని విశ్వసించేందుకు నిరాకరించారు.

ప్రభువు ఎదుట నిలబెట్టబడి, వారు ఒండొకరిని నిందించుకుంటున్నప్పుడు⁵⁸ నువ్వు చూస్తే ఎంత బాగుంటుంది! బలహీనులు పెద్దలమనుకున్న వారినుద్దేశించి,⁵⁹ “మీరే గనక లేకుండా ఉంటే మేము విశ్వాసులమై ఉండేవారం”⁶⁰ అని అంటారు.

32 “ఏమిటీ, మీ వద్దకు మార్గదర్శకత్వం వచ్చిన తరువాత దాన్ని అవలంబించకుండా మేము మిమ్మల్ని ఆపామా? (లేదు కదా!) పైగా మీరంతట మీరే అపరాధానికి ఒడిగట్టారు⁶¹” అని పెద్దలు బలహీన జనులకు సమాధానమిస్తారు.

33 మరి (దానికి బదులుగా) ఈ బలహీన ప్రజలు పెద్దలతో ఇలా అంటారు: “(లేదు లేదు) రేయింబవళ్ళు మీరు పన్నిన కుట్ర ఇది! అల్లాహ్ ను తిరస్కరించమనీ, ఆయనకు సహవర్తులుగా ఇతరులను

بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا وَالْوَالَا أَنتُمْ لَكُمُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعُوا الْغَنَىٰ صَدَدٌ نَكْمُونَ ﴿٣٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاِيْلِ وَالْفِهْرَارِ اِدْتَاْمُرُوْنَا اَنْ نَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ اٰنَادَا

58. వారు ఇహలోకంలో చెట్టాపట్టాలేసుకుని తిరిగేవారు. సత్యతిరస్కారంలోనూ, బహు దైవారాధనలోనూ వారిది ఒకేమాట, ఒకేబాట. కాని పరలోకంలో ప్రభువు నిలదీసి అడిగేసరికి వారు పరస్పరం శత్రువులుగా మారిపోయారు. ‘త్వం’ అంటే ‘త్వం’ అని నిందించుకోవటం మొదలెట్టారు.

59. ప్రపంచంలో మాత్రం వారు అర్థంపర్థం లేకుండా, ముందూ వెనుక ఆలోచించకుండా గొర్రెదాటుగా వ్యవహరించారు. సమాజంలోని పెద్ద మనుషులు, బడా ఆసాములు ఆడిందే ఆటగా, పాడిందే పాటగా తలూపారు. కాని పరలోకంలో (వాస్తవం తెలిసి వచ్చాక) ఆ పెద్దవాళ్ళను తప్పు పట్టసాగారు.

60. అంటే ప్రాపంచిక జీవితంలో మీరు మమ్మల్ని దైవప్రవక్తల, సన్మార్గగాముల అడుగు జాడలలో నడవకుండా అడ్డుకున్నారు. మీరే గనక అడ్డుపడకుండా ఉంటే మేము సన్మార్గాన్ని అవలంబించి ఉండేవారం అని చెబుతారు.

61. అనవసరంగా మమ్మల్ని నిందించకండి. మీరు సన్మార్గం పయనించకుండా ఆపేశక్తి మా దగ్గర లేకుండింది. మీరు స్వయంగా ఈ సన్మార్గం గురించి చింతన చేయకుండా,

కల్పించమని మీరు జారీచేసే ఆజ్ఞలే మా అవిశ్వాసానికి కారణభూతం అయ్యాయి.”⁶² శిక్షను చూడగానే లోలోపలే వారంతా పశ్చాత్తాప పడతారు.⁶³ మేము అవిశ్వాసుల మెడలలో ఇనుప పట్టాలు వేస్తాము.⁶⁴ వారు చేసుకున్న కర్మల ఫలితమే వారికి ఇవ్వబడుతుంది.⁶⁵

34 మరి మేము ఏ పట్టణంలో, హెచ్చరించేవాణ్ణి పంపినా అక్కడి సంపన్న వర్గాల వారు, “నీకిచ్చి పంపబడిన దానిని మేము త్రోసిపుచ్చుతున్నాం”⁶⁶ అని చెప్పేవారు.

وَأَرْسَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتِنَا أَنْبَاءًا
مِّن قَبْلِكَ لِيُذَكِّرَ الَّذِينَ لَاقُوا
الْآيَاتِ أَنَّهُمْ مُّعَذَّبُونَ

وَأَرْسَلْنَا فِي قُرْيَةٍ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
أَيُّوبَ إِذِ انبَغَضَ عَلَيْهِ أَنبَاءُ
رَبِّهِ فَاخْتَلَفَ فِيهَا

మీ మనోవాంఛలకు దాసోహమన్నారు. మీరు చేసిన తప్పులకు మేమెలా బాధ్యులం అవుతాము? మీ కర్మలను మీరే అనుభవించండి. మమ్మల్ని నిందించాల్సిన పని లేదు అని ఆ ‘అయ్యవార్లు’ చెబుతారు.

62. అది ముమ్మాటికీ మా స్వయంకృతం కాదు. అసలు విషయం ఏమిటంటే మేము మీ మాయమాటలకు మోసపోయాం. అహోరాత్రులు మీరు దుష్టపన్నాగాలు పన్ని మాచేత షిర్క్ చేయించారు. సత్యాన్ని తిరస్కరించమని మమ్మల్ని పురమాయించారు. చివరికి మేము మీ పాదచిహ్నాలలోనే నడిచి విశ్వాస భాగ్యానికి దూరమైపోయాము అని ఆ బలహీన వర్గం వారు వివరణ ఇస్తారు.
63. వారు పైకి ఒండొకరిని నిందించుకున్నప్పటికీ, వారి మనస్సాక్షి మాత్రం వారిని ప్రశ్నిస్తూనే ఉంటుంది. తాము చేసిన ఘోరమైన తప్పిదంపై వారంతా కుమిలిపోతూనే ఉంటారు. కాకపోతే అహం అడ్డాచ్చి దాన్ని వ్యక్తపరచటానికి వెనుకంజ వేస్తారు.
64. అంటే మెడలలో సంకెళ్ళను వేసి, వాటిని వారి చేతులకు బిగువుగా కట్టివేయటం జరుగుతుంది.
65. ఆ ఇరువర్గాల వారికి కూడా వారి దుష్కర్మల శిక్ష లభిస్తుంది. నాయకులకు వారి చేష్టలకు తగ్గ శిక్ష లభించగా, అనుయాయులకు కూడా వారు చేసుకున్న కర్మల ఫలితం ఇవ్వబడుతుంది. దివ్య ఖుర్ఆన్ లో వేరొకచోట చెప్పబడినట్లు వారిలో “ప్రతి ఒక్కరికీ రెండింతల శిక్ష ఉంటుంది” (అల్ ఆరాఫ్ - 38).
66. దేవుడు తన అంతిమ ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటానికి ఈ గతాన్ని ఉదాహరించాడు. ఏ కాలంలో, ఏ జాతిలో దైవప్రవక్త పంపబడినా అక్కడి శ్రీమంతులు, నాయకులు ఆ ప్రవక్తను ధిక్కరించారు. సాధారణంగా నిరుపేదలు, బడుగు వర్గాల వారు మాత్రమే

35 “మేము సిరిసంపదలలో, సంతాన భాగ్యంలో ఎంతో అధికులము. మేము శిక్షించబడటమనేది జరగని పని”⁶⁷ అని వారన్నారు.

36 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : “నా ప్రభువు తాను కోరిన వారి ఉపాధిని విస్తృతం చేస్తాడు. (తాను కోరిన వారికి) కుంచించజేస్తాడు.⁶⁸ కాని చాలామంది (ఈ యదార్థాన్ని) గ్రహించరు.

وَقَالُوا نَحْنُ الْكَاثِرُونَ لِمَا نَعْنُ بِمَعَدْيَيْنِ ۝

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِن

الْكَثِيرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

మొదట్లో ప్రవక్తలను విశ్వసించారు. వారిని చూసి ధనికులు ఎగతాళి చేసేవారు. ఉదాహరణకు హజ్రత్ నూహ్ (అలైహి) జాతివారు తమ ప్రవక్తనుద్దేశించి, “ఏమిటి, మేము నిన్ను విశ్వసించాలా? నీచులైనవారే కదా నిన్ను అనుసరించేదే?!” అని అన్నారు (షుఅరా - 111). ఇంకా ఇలా అన్నారు : “మా దృష్టిలో నువ్వు మాలాంటి సామాన్య మనిషివి తప్ప మరేమీ కావు. అదీగాక మా జాతిలోని అధములు మాత్రమే ఆలోచించకుండా, అర్థం చేసుకోకుండా నిన్ను అనుసరించటాన్ని మేము చూస్తున్నాము” (హూద్ - 27). ఇంకా ఆరాఫ్ సూరా - 75, అల్ అన్ఆమ్ సూరా - 53, 133, బనీ ఇస్రాయిల్ సూరా - 16 లను చూడండి. ‘ముత్తరఫూన్’ (مُتَرَفُونَ) అంటే శ్రీమంతులు, నాయకులు అని అర్థం.

67. ఇహలోక జీవితంలో దేవుడు మాకు సిరిసంపదలిచ్చాడు. పిల్లాజల్లా ఇచ్చాడు. మాకిక్కడ ఏ లోటూ లేదు. దేవుడు ఇక్కడ మమ్మల్ని కటాక్షించినట్లే - ఒకవేళ పరలోకం అనేది ఉంటే అక్కడ కూడా తప్పకుండా కటాక్షిస్తాడు. మాకు శిక్షా గిక్షా ఏమీ ఉండదు అని చెప్పేవారు. ప్రాపంచిక జీవితంలో విశ్వాసులకు - అవిశ్వాసులకు దైవానుగ్రహాలన్నీ ప్రాప్తమైనట్లే పారలౌకిక జీవితంలో కూడా ప్రాప్తమవుతాయన్నది వారి ధీమా. కాని యదార్థానికి పరలోకం ఫలితం పొందే స్థలం. ప్రపంచంలో చేసు కున్న కర్మల ఫలం అక్కడ లభిస్తుంది. సత్కర్మలకు సత్ఫలితం, దుష్కర్మలకు దుష్ఫలితం! ఈ ప్రపంచం ఒక పరీక్షా స్థలం. ఈ ప్రపంచంలో దేవుడు మనిషిని పరీక్షించే నిమిత్తం ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలన్నీ ఇస్తాడు. అయితే అవిశ్వాసులు ఈ అనుగ్రహాలను చూసి పొరబడ్డారు. ఈ సిరిసంపదలు, సంతానభాగ్యం దైవప్రసన్నతకు తార్కాణమని తలపోశారు. కాని ఇది నిజం కాదు. ఒకవేళ ఇదే గనక నిజమైతే తనను విశ్వసించి, తనకు విధేయత చూపే మనుషులకు దేవుడు మరిన్ని సిరిసంపదలను ఇచ్చేవాడు. వారి ఆలుబిడ్డలలో మరింత వృద్ధిని వొసగేవాడు.

68. ఈ ఆయతులో అవిశ్వాసుల ఊహలు తప్పని స్పష్టం చేయటం జరిగింది. కలిమి

37 మీ సిరిసంపదలుగానీ, మీ సంతానం గానీ మా సన్నిధిలో (అంతస్తుల రీత్యా) మిమ్మల్ని ఏమాత్రం దగ్గరకు చేర్చలేవు. 69 అయితే ఎవరైనా విశ్వసించి, సదాచరణ చేస్తే, అటువంటి వారికి వారి ఆచరణకు బదులుగా 70 రెండింతల ప్రతిఫలం ఉంటుంది. 71 వారు ఎత్తయిన మేడలలో సురక్షితంగా ఉంటారు.

38 మరెవరయితే మా ఆయతులను లొంగ దీసుకునేందుకు ప్రయత్నాలు చేస్తారో వారు శిక్షకు హాజరుపరచబడతారు.

39 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : “నా ప్రభువు తన దాసులలో తాను తలచిన వారి ఉపాధిని విస్తృతపరుస్తాడు. మరి తాను తలచిన వారికి కుదిస్తాడు. 72

وَمَا أَمْوَالَكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُفْعَلُونَ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ
إِلَّا مَنَ أَمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعِيفِ
بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ﴿۳۷﴾

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي الْيَبْتَانِ مُعْجِرِينَ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ
مُخْضَرُونَ ﴿۳۸﴾

قُلْ إِنَّ رَبِّيَ بَسِطُ الرِّزْقِ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

లేములను దైవానుగ్రహంతోనే లేక దైవాగ్రహంతోనే ముడిపెట్టరాదనీ, కలిమి అయినా లేమి అయినా దైవప్రణాళికనుబట్టి ఉంటుందని చెప్పబడింది. ఒక్కోసారి దేవుడు తాను ఇష్టపడే వారికి కూడా కలిమిని ఇస్తాడు. తాను ఇష్టపడని వారికి కూడా అపారంగా ఇస్తాడు. ఇదంతా వాస్తవానికి ఒక పరీక్ష. కలిమిలోనూ, లేమిలోనూ తన దాసుడు ఎలా నెగ్గుకు వస్తాడో ఆయన చూడదలుస్తున్నాడు.

69. మీ దగ్గరున్న సంపదలను, సంతానాన్ని చూసుకుని మురిసిపోకండి. అవి నా ప్రసన్నతకు తార్కాణం కావు. మా దర్బారులో అవి మిమ్మల్ని ఏ విధంగానూ ఆదుకో లేవు.

70. మా ప్రేమను చూరగొనాలన్నా, మా సామీప్యం పొందాలన్నా విశ్వసించి, సదాచరణ చేయటం తప్పనిసరి. హదీసులో చెప్పబడినట్లు, “అల్లాహ్ మీ రూపురేఖలను, మీ సంపదలను చూడడు. ఆయన మీ అంతర్యాలను, ఆచరణలను చూస్తాడు” (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ బిర్).

71. వీలైతే అంతకన్నా ఎక్కువ పుణ్యఫలం కూడా లభించగలదు. ఒక్కో సత్కార్యానికి పది నుంచి ఏడు వందల రెట్లవరకు, దైవచిత్తమయితే అంతకన్నా అధికంగా కూడా వొసగబడుతుంది.

72. తనను ధిక్కరించేవారికి కూడా ఆయన ఒక్కోసారి పుష్కలంగా సంపదను

(అల్లాహ్ మార్గంలో) మీరు ఏది ఖర్చు చేసినా ఆయన దానికి (సంపూర్ణ) ప్రతిఫలం ఇస్తాడు. ⁷³ ఆయన అందరి కన్నా ఉత్తమ ఉపాధి ప్రదాత. ⁷⁴

40 ఆ రోజు అల్లాహ్ వారందరినీ సమీకరించి, “ఏమిటి, వీళ్లు మిమ్మల్ని పూజించే వారా?” అని దూతలను అడుగుతాడు. ⁷⁵

وَيَقْدِرُ لَكَ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ يُخْلِفُهُ
وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٧٤﴾

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَبَابًا تَأْتِيهِمْ لِبَيْبِكَ أَهْلَاءٌ
إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾

వాసగుతాడు. ఎందుకని? అంటే ఆయన వారిని పరీక్షించదలిచాడు. ఒక్కోసారి ఆయన తన విశ్వాసపాత్రులను కూడా ఆర్థిక ఇబ్బందులకు గురిచేస్తాడు. ఎందుకు? వారి పుణ్యఫలాన్ని ఆయన పెంచదలిచాడు. కాబట్టి పొంగిపొరలే సిరిసంపదలు ఆయన ప్రసన్నతకుగానీ, ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఆయన అప్రసన్నతకు గానీ ప్రతీకలు కానేకావు. ఈ విషయాన్ని దాసులు బాగా గ్రహించాలన్న ఉద్దేశ్యంతో మాటిమాటికీ నొక్కి చెప్పటం జరిగింది.

73. ‘ఇఖ్లాఫున్’ అంటే బదులు, ప్రతిఫలం ఇవ్వటం అని అర్థం. ఈ ప్రతిఫలం ఇహ లోకంలో కూడా సంభవమే. పరలోకంలోనయితే అవశ్యం. హదీసు ఖుద్సీలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : “నువ్వు ఖర్చు పెట్టు. నేను నీపై ఖర్చుపెడతాను” (అంటే మంచి ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాను) (సహీహ్ బుఖారీ - హూద్ సూరా). ఇరువురు దైవదూతలు అనుదినం ఈ విధంగా ప్రకటన చేస్తూ ఉంటారు - మొదటివాడు : “ఓ అల్లాహ్! ఖర్చుపెట్టినవాడి సంపదను వృధాచేసేయ్యి” అని కోరుతుండగా, రెండవవాడు : “ఓ అల్లాహ్! ఖర్చుపెట్టేవాడికి మంచి ప్రతిఫలం ప్రసాదించు” అని అభ్యర్థిస్తూ ఉంటాడు (అల్ బుఖారీ - కితాబుజ్జుకాత్).

74. ఎందుకంటే ఏ దాసుడైనా, ఎవరికయినా, ఏదైనా ఇచ్చాడంటే ఆ ఇవ్వటం అనేది దేవుడు ఇచ్చిన సద్బుద్ధివల్లనే సాధ్యమైంది. యదార్థానికి ఆ వస్తువును ఇచ్చినవాడు అతను కాదు. ఒక తండ్రి తన పిల్లల పోషకునిగా, ఒక రాజు తన సైనికుల పోషకునిగా పరిగణించబడతారు. కాని సినలైన పోషకులు వారు కారు. అల్లాహ్ యే అందరి పాలకుడు, పోషకుడు. అందువల్ల ఎవరయినా దైవప్రసాదితమైన దానిలో నుంచి ఏదైనా భాగాన్ని ఎవరికైనా ఇస్తే దేవుని సొత్తునే ఇస్తున్నాడు గాని తన సొత్తునేమీ ఇవ్వటం లేదు. కాకపోతే దేవుడు అతని చేతుల మీదుగా ఖర్చుపెట్టించి, ఆ ఘనతను అతనికి కట్టబెట్టాడు. పైగా అలా ఖర్చుపెట్టినందుకు పుణ్యఫలం కూడా అతని పేర రాసిపెట్టాడు.

75. ముష్రికులను ఘోర పరాభవానికి గురిచేసేందుకు అల్లాహ్ తన దూతలను ఆ విధంగా

41 “ఓ అల్లాహ్! నీవు పవిత్రుడవు. మారక్షకుడవు నువ్వు మాత్రమేగాని వీళ్లు కాదు. ⁷⁶ అసలు వీళ్లు జిన్నులను పూజించేవాళ్ళు. ⁷⁷ వీరిలో చాలా మంది వాళ్ళనే (జిన్నులనే) నమ్ముకున్నారు” అని వారు సమాధానమిస్తారు.

42 కనుక ఈ రోజు మీలో పరస్పరం ఎవరికీ ఎటువంటి లాభాన్నిగానీ, నష్టాన్నిగానీ చేకూర్చే అధికారం లేదు. ⁷⁸ “మీరు

قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلَيْسَ لَنَا مِنْ دُونِكَ إِلَهٌ لَوْلَا يُعْبُدُونَ
إِلَّهَ إِلَّا أَنْتَ أَكْرَهُمُ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٦﴾

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ لَكُمْ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفَعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ

ప్రశ్నిస్తాడన్నమాట! ఇంతకు ముందు తన ప్రవక్త అయిన హజ్రత్ ఈసా (ఏసు క్రీస్తు)ను కూడా ఇలాగే ప్రశ్నిస్తాడని చెప్పబడింది : “అల్లాహ్ ను కాదని నన్నూ, నా తల్లిని దేవుళ్ళుగా చేసుకోండి అని నువ్వు మానవులతో అన్నావా?” (అల్ మాయిదా - 116) అని నిలదీసి అడిగినప్పుడు, “ఓ అల్లాహ్! నీవు పరిశుద్ధుడవు. ఏ మాటను అనే హక్కు నాకు లేదో దాన్ని నేనెలా అంటాను?” అని ఆయన విన్నవించుకుంటారు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ దైవదూతలను కూడా ఉద్దేశించి, ‘ఏమిటీ, వీరు మీ ప్రోద్బలంపై మిమ్మల్ని పూజించారా?’ అని ప్రశ్నిస్తాడు (పుర్ఛాన్ - 17).

76. దైవదూతలు కూడా ఈ ప్రశ్నకు చలించిపోతారు. వారు కూడా హజ్రత్ ఈసా (ఏసు క్రీస్తు) మాదిరిగా దేవుని పవిత్రతను కొనియాడి, తామేసాపం ఎరుగమని సంజాయిషీ ఇస్తారు. ‘అల్లాహ్! మేము నీ దాసులం. నీవే మా రక్షకుడవు. వీళ్లతో మాకెట్టి సంబంధం లేద’ని స్పష్టంగా ప్రకటిస్తారు.

77. ఇక్కడ ‘జిన్నులు’ అంటే పైతానులు అని భావం. వీళ్లు పైశాచిక శక్తులకు దాసోహ మన్నారు. అందువల్ల పైతానులు వీళ్ళను మిథ్యా మార్గం వైపుకు తీసుకు పోయాయి. ఆ విషయమే వేరొకచోట ఈ విధంగా అనబడింది - “వారు అల్లాహ్ ను వదలి స్త్రీ దేవతలను తమ ఆరాధ్యులుగా చేసుకుంటారు. ఇంకా అల్లాహ్ చే శపించబడిన ఆ తిరుగుబాటుదారు పైతాన్ ను తమ ఆరాధ్యునిగా చేసుకుంటారు” (అన్ నిసా-117).

78. వారు మీకు లాభం కలిగిస్తారని, మీ కొరకు సిఫారసు చేస్తారని దేవుని పట్టునుంచి విడిపిస్తారని తలపోసి మీరు ప్రపంచంలో వారిని పూజించేవారు. నేటికీ పుణ్యపురుషులను, సమాధులను పూజించే మనవాళ్ళ పరిస్థితి ఇంచుమించు ఇలాగే వుందికదూ! ఆలోచించండి!

త్రోసిపుచ్చుతూ వచ్చిన అగ్ని శిక్ష రుచి చూడండి” అని మేము దుర్మార్గులతో⁷⁹ అంటాము.

43 వారి ముందు స్పష్టమైన మా ఆయతులు పఠించబడినప్పుడు, “ఈ వ్యక్తి⁸⁰ మిమ్మల్ని మీ తాతముత్తాతల ఆరాధ్య దైవాల నుంచి ఆపదలుస్తున్నాడు (అంతకు మించి మరేమీ లేదు)” అని అంటారు. “ఇదొక కల్పిత అబద్ధం”⁸¹ అని కూడా అంటారు. వాస్తవానికి సత్యం వారివద్దకు వచ్చేసినప్పటికీ “ఇది స్పష్టమైన ఇంద్రజాలం తప్ప మరేమీ కాదు”⁸² అని అవిశ్వాసులు అంటారు.

44 మరి మేము వారికి (మక్కావాసులకు), వారు చదివేందుకు (లోగడ) గ్రంథాలు ఇచ్చి ఉండటంగానీ, నీకు మునుపు వారి వద్దకు హెచ్చరించేవాణ్ణి⁸³ పంపటం గానీ జరగలేదు.

لَا يَدْرِيْنَ ظَلْمُوْا ذُوْا عَدَابِ النَّارِ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا كٰذِبِيْنَ ۝

وَ اِذَا تَلٰى عَلَيْهِمُ الْاٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَا اِلَّا رَجْلٌ
يُّرِيْدُ اَنْ يَّصِدَّكُمْ عَمَّا كٰنَ يَعْبُدُ اٰبَاؤَكُمْ وَقَالُوْا مَا هٰذَا
اِلَّا اَفْكٌ مِّنْ قُرْبٰى وَّ قَالِ الْاِيْمٰنُ كُفْرًا وَّ الْحَقُّ لَنَا
جَآءَهُمْ اِنْ هٰذَا اِلَّا نَعْرٌ مُّبِيْنٌ ۝

وَمَا اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ كِتٰبٍ يَّذَرُوْنَهَا وَاَمَا اَرْسَلْنَا اِلَيْكَ
مِّنْ نَّذِيْرٍ ۝

79. ‘దుర్మార్గులు’ (అల్లజీన జలమూ) అంటే ఇక్కడ దైవేతరులను పూజించేవారు అని భావం. ఎందుకంటే దైవేతరుల పూజ (షిర్క్) చాలా పెద్ద దుర్మార్గం. మహాపరాధం. ఈ పనికి పాల్పడేవారు పరమ దుర్మార్గులు, మహాపరాధులు.

80. ఇక్కడ ‘వ్యక్తి’ అంటే దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) అన్నమాట! వారి దృష్టిలో తాతముత్తాతల ధర్మం సరైన ధర్మంగా ఉండేది. అందుచేత ముహమ్మద్ (స) ప్రవక్త నూతన ధర్మం పఠించడం చేయటం వారికి చాలా పెద్దనేరం అనిపించింది. అతడు తమ తాతముత్తాతల ధర్మం నుంచి ప్రజలను ఆపుతున్నాడని వారు గగ్గోలు చెందారు.

81. దివ్య ఖుర్ఆన్ ను వారు కట్టుకథగా, కాల్పనిక అసత్యంగా ఖరారు చేశారు.

82. మొదటేమో మీ ఖురాన్ ను ‘కల్పిత అబద్ధం’ అన్నారు. ఇప్పుడేమో ‘ఇంద్రజాలం’ అంటున్నారు. మొదటిది ఖుర్ఆన్ భావానికి సంబంధించినది కాగా రెండవది దాని శైలికి సంబంధించినది (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

83. అందువల్ల తమ వద్దకు కూడా ఒక ప్రవక్త రావాలని, తమకూ ఆకాశ గ్రంథం

45 వారి పూర్వీకులు కూడా మా బోధనలను త్రోసిపుచ్చారు. మేము వారికి ప్రసాదించిన దానిలో పదో వంతుకు కూడా వీరు చేరుకోలేదు. మొత్తానికి వారు నా ప్రవక్తలను ధిక్కరించారు. మరి నా శిక్ష ఎంత (కఠినంగా ఉండిందో చూడు!)⁸⁴

46 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు: “నేను మీకు చేసే ఉపదేశం ఒక్కటే - మీరు అల్లాహ్ కోసం (మంకుతనం మాని) ఇద్దరిద్దరు చొప్పున లేదా ఒక్కొక్కరు చొప్పున సంసిద్ధులై ఆలోచించండి - మీ ఈ సహచరునికి ఎలాంటి ఉన్మాదం లేదు,⁸⁵ తీవ్రమైన శిక్ష రాకముందే అతడు కేవలం మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాడు”⁸⁶ (అన్న సంగతి మీకిట్టే బోధపడుతుంది).”

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ رَبَّابَعُوا مَعَنَا مَا نُنزِّلُهُمْ
فَكَذَّبُوا رَسُولِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝

قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَتَنِي
وَفِرَادَىٰ شُكْرٍ تَتَفَكَّرُونَ مَا صَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ

إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۝

ప్రసాదించబడాలని వారు కలలుగనేవారు. తీరా అది వచ్చిన తర్వాత దాన్ని తిరస్కరించారు.

84. ఇది అవిశ్వాసులకు చేయబడిన హెచ్చరిక - జాగ్రత్త! మీరు అవలంబిస్తున్న ధిక్కార వైఖరి మీ పాలిట వినాశకరమైనది. మీకు పూర్వం గతించిన సమాజాలు కూడా ఈ వైఖరిని అవలంబించి నాశనమయ్యాయి. సిరిసంపదలలో, శక్తియుక్తులలో, ఆయురారోగ్యాలలో వారు మీకన్నా ముందంజలో ఉండేవారు. వారితో పోల్చుకుంటే మీరు పదోవంతు కూడా లేరు. అలాంటి మహామహులే మట్టికరిచారు. అహ్మఖాఫ్ సూరాలోని 26వ వచనంలో కూడా ఈ అంశం చర్చించబడింది.

85. అంటే ప్రస్తుతం మీరు అవలంబిస్తున్న వైఖరి సమంజసమైంది కాదు. మీరు హఠం చేయటం మానుకోవాలి. అహంకారాన్ని వీడి ఇద్దరేసి చొప్పున లేక ఒక్కొక్కరు చొప్పున నా సందేశం గురించి గంభీరంగా యోచించండి. చూడండి! ఇన్ని సంవత్సరాలుగా నేను మీ మధ్యన ఉన్నాను. నేనెలాంటివాణ్ణో మీకు బాగా తెలుసు. కాని ఇప్పుడు మీరు నన్ను పిచ్చివాడి క్రింద జమకడుతున్నారు. నేనిచ్చే సందేశంలో అలాంటి విషయం ఏదైనా ఉందా? మీరు మీ మనోవాంఛల దాస్యం నుంచి బయటపడి, నిష్పాక్షిక దృష్టితో ఆలోచిస్తే నేను పిచ్చివాణ్ణి కానన్న యదార్థం మీకే తెలుస్తుంది అని ముహమ్మద్ (సఅసం) నచ్చజెప్పారు.

47 (ఇంకా ఈ విధంగా) చెప్పు : “ఒకవేళ నేను మీ నుండి ఏదన్నా ప్రతిఫలాన్ని ఆపేక్షించి ఉంటే, దాన్ని మీరే ఉంచుకోండి. 87 నాకు ప్రతిఫలం ఇచ్చే బాధ్యత అల్లాహ్‌ది. ఆయన ప్రతిదానికీ సాక్షిగా ఉన్నాడు.”

48 (ఈ విధంగా కూడా) చెప్పు : “నా ప్రభువు సత్యాన్ని పంపిస్తున్నాడు. 88 ఆయన అగోచర విషయాలన్నీ తెలిసినవాడు.”

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنَّ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٨٧﴾

قُلْ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٨٨﴾

86. ఆయన మీ శ్రేయాన్ని అభిలషించే ప్రవక్త. మీరు కష్టనష్టాల్లో పడటాన్ని ఆయన భరించలేడు. సన్మార్గాన్ని త్రోసిపెట్టిన కారణంగా రేపు మీరు ఎదుర్కొనబోయే దుష్పరిణామం గురించి ఆయన మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాడు.

హదీసులో వచ్చిన వివరాల ప్రకారం ఆయన (సఅసం) ఒక రోజు సఫా కొండపైకెక్కి “యా సబాహా!” అని పిలుపు ఇచ్చారు. ఆ పిలుపుపై అందరూ అక్కడ గుమిగూడారు. “రేఫో మాఫో శత్రువు మీపై దండెత్తడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడని నేను మీకు చెబితే, మీరు నా మాటను నమ్ముతారా?” అని ఆయన (స) తన జాతి వారిని ప్రశ్నించారు. “ఎందుకు నమ్ముము? (తప్పకుండా నమ్ముతాం)” అని వారంతా ముక్తకంఠంతో బదులిచ్చారు. “అయితే వినండి! భయంకరమైన శిక్ష రాకముందే నేను దాని గురించి మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాను” అని ఆయన (స) చెప్పారు. దానికి అబూలహబ్, “నీ పాడుగాను! ఇందుకేనా నువ్వు మమ్మల్ని (హడావిడిగా) సమావేశపరచింది?” అని అన్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ “తబ్బత్ యదా అబీ లహబీన్....” సూరా అవతరింప జేశాడు (సహీహ్ బుఖారీ - తఫ్సీర్ సూరె సబా).

87. ఈ ఆయతులో దైవప్రవక్త (సఅసం) నిస్వార్థసేవాభావం, ప్రాపంచిక సిరిసంపదల పట్ల ఆయనకున్న అనాసక్తత స్పష్టపరచబడ్డాయి. ప్రవక్త పదవి ద్వారా ముహమ్మద్ (స) ఆస్తిపాస్తుల్ని, పేరు ప్రతిష్ఠల్ని సంపాదించగోర్తున్నాడని ఎవరయినా తలపోస్తున్నట్లయితే వారి ఈ అనుమానం దూరం కావాలన్నది దీని ఉద్దేశం.

88. దేవుడు ఏది చర్చించినా సత్యబద్ధంగానే చర్చిస్తాడు. తన ప్రవక్తల ద్వారా సత్యాన్ని పంపించి, ప్రజలకు దాన్ని స్పష్టంగా విడమరచి చెప్పే ఏర్పాటు చేస్తాడు. వేరొకచోట సెలవీయబడినట్లు “ఆయన తన దాసులలో తాను కోరిన వారికి దైవదూత ద్వారా తన సందేశాన్ని అనుగ్రహిస్తాడు” (మోమిన్ - 15).

49 (ఇంకా ఇలా) చెప్పు : “సత్యం వచ్చేసింది. అసత్యం ఇంతకు ముందు కూడా ఏమీ చెయ్యలేకపోయింది. ఇక మీదట కూడా ఏమీ చెయ్యజాలదు.”⁸⁹

50 (ఇంకా ఈ విధంగా కూడా) చెప్పియ్యి: “ఒకవేళ నేను గనక పెడదోప పడితే, నా పెడదోప (పాపం) నాపైనే పడుతుంది. ఒకవేళ నేను సన్మార్గాన ఉంటే, అది నా ప్రభువు నాకు పంపిన వహీ మూలంగానే.”⁹⁰ నిశ్చయంగా

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبَدِّلُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ۝

قُلْ إِنْ صَلَّيْتُ فَإِنَّهَا أَضَلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ أَهْتَمَّيْتُ

۝ بِمَا يُبَيِّنُ إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ۝

89. ఇక్కడ సత్యం అంటే దివ్య ఖుర్ఆన్ అనీ, అసత్యం అంటే కుఫ్ర్, షిర్క్ (అవిశ్వాసం, బహుదైవారాధన) అని భావం. అల్లాహ్ తరపున అల్లాహ్ ధర్మం, ఖుర్ఆన్ గ్రంథం వచ్చేసింది. వీటిద్వారా అసత్యం నిర్వీర్యం అయిపోయింది. ఇప్పుడది తిరుగుబాటు శక్తిని కోల్పోయింది (సూరె అంబియా - 18 ఆధారంగా).

హదీసులో తెలిపిన దాని ప్రకారం మక్కా జయించబడిన రోజు మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) కాబా గృహం లోపల ప్రవేశించారు. అందులో నలువైపులా విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించబడి ఉన్నాయి. దైవప్రవక్త (స) తన విల్లు కొనతో ఆ విగ్రహాలను కొడుతూ ‘సత్యం వచ్చేసింది, అసత్యం నిష్క్రమించింది....’ అంటూ బనీ ఇస్రాయిల్ సూరా ఆయతును పఠించారు (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుల్ జిహాద్).

90. అంటే, ఏ మేలు జరిగినా అది అల్లాహ్ తరపునుంచే జరుగుతుంది. ఆయన పంపిన వహీ (సందేశం) ఒక మార్గదర్శిని. ప్రజలందరికీ దాని ద్వారానే సన్మార్గం లభిస్తుంది. ఇక ఇప్పటికీ ఎవరయినా మార్గభ్రష్టతకు లోనవుతే అది మనిషి దౌర్బల్యమే తప్ప మరొకటి కాదు. మనిషి తన మనోవాంఛలకు బానిసగా మారి సన్మార్గాన్ని త్యజిస్తున్నాడు. కాబట్టి ఆ పాపభారం కూడా అతని మీదే పడుతుంది. అందుకే హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్ఠూద్ (రజి) పుచ్చుకుని ప్రశ్నకు జవాబు ఇచ్చినప్పుడల్లా ఈ మాట కూడా తప్పకుండా పలికేవారు: “అఖూలు ఫీహా బిరాయి, ఫయిన్ యుకున్ సవాబన్ ఫ మినల్లాహి, వ ఇన్ య్యుకున్ ఖతఅన్ ఫమిన్నీ వ మినష్షయితాన్ వల్లాహు వ రసూలుహు బరీఆని మిన్ హు” (ఇది కేవలం నా అభిప్రాయం మాత్రమే. ఒకవేళ ఇది సరైనదైతే అల్లాహ్ తరపునుంచి అనుకోండి. ఒకవేళ ఇది తప్పైతే నా తరపున, షైతాన్ తరపున ప్రేరేపితమైందని భావించండి. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తపై దీని బాధ్యత లేదు) (ఇబ్నై కసీర్).

ఆయన అంతా వినేవాడు, అతి చేరువలో ఉన్నవాడు.”⁹¹

51 వారు (అవిశ్వాసులు) భయకంపితులై, తప్పించుకుని పారిపోయేదిక్కు తోచక,⁹² చాలా దగ్గరి స్థలం నుంచే పట్టుబడి నప్పుడు నువ్వు చూస్తే (ఎంత బావుండు!)

52 అప్పుడు వారు, “మేము దీనిని (ఖుర్ఆన్‌ను) విశ్వసించాము” అనంటారు. కాని అంత దూరస్థలం నుంచి వారు (ఆశించిన వస్తువును) ఎలా అందుకుంటారు?⁹³

53 అంతకు ముందైతే వాళ్ళు దాన్ని త్రోసిపుచ్చారు. బహుదూరం నుంచి, చూడకుండానే కోతలు కోసేవారు.⁹⁴

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فِرْعَوْنُ أَقْلَقُونَ وَاجْتَبَتْ مِنْ مَمْلِكٍ قَبِيلٌ ﴿٥١﴾

وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَإِنَّا لَلْمُتَنَائِسُونَ مِنَ مَمْلِكٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَسْئَلُونَ بِالْعَبِيدِ

مِنْ مَمْلِكٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

91. హదీసులో ప్రవచించబడినట్లు, “మీరు చెవిటివానినీ, మాయమైన వానిని పిలువటం లేదు - పైగా మీరు వినేవానినీ, సమీపంలోనున్న వానినీ, (మొరలను) ఆమోదించే వానిని పిలుస్తున్నారు (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుద్దుఆ).

92. వారెక్కడికీ పారిపోలేరు. ఎందుకంటే వారు హాబ్ల మైదానంలో అల్లాహ్‌కు పట్టుబడి ఉంటారు.

93. ‘తనావుష్’ (التَّائِبُونَ) అంటే పట్టుకోవటం అని అర్థం. వారు ఇహలోకంలో జీవితాంతం ఈమాన్ (విశ్వాసం) పట్ల విముఖత చూపుతూ ఉండేవారు. ఇప్పుడు పరలోకం నుంచి వారు దాన్ని ఎలా అందుకుంటారు. ఇహలోకంలోని విశ్వాసానికి ఇప్పుడు వారు బహుదూరాన ఉన్నారాయె. చాలా దూరాన ఉండి ఒక వస్తువును పట్టుకోవటం ఎలా సాధ్యంకాదో అలాగే పరలోకంలో ఉండి విశ్వసించటం సాధ్యపడదు.

94. కేవలం తమ ఊహల, అంచనాల ఆధారంగా పరలోకం, గిరలోకం లేదనీ, లెక్కాగిక్కా లేదని వారు కొట్టిపారేసేవారు. లేదా ఖుర్ఆన్ ఒక ఇంద్రజాలమనీ, కల్పిత అబద్ధమనీ, పూర్వీకుల గాఢ అనీ అనేవారు. లేదా ముహమ్మద్ (స) ఒక మాంత్రికుడనీ, జోతిష్యుడనీ, కవిపుంగవుడనీ లేదా పిచ్చివాడని ఆరోపించేవారు. వాస్తవానికి వారి ఆరోపణల వెనుక ఏ ఆధారమూ లేదు.

54 మరి (ఇప్పుడు) వారికీ - వారి ఆకాంక్షలకు మధ్య అడ్డు తెరవేయబడింది. ⁹⁵ లోగడ వీళ్ళలాంటి వీరి పూర్వీకుల పట్ల కూడా ఈ వ్యవహారమే జరిగింది. ⁹⁶ వారు కూడా (వీళ్ళ మాదిరిగానే) వ్యాకుల పరిచే సంశయంలో పడిఉండేవారు. ⁹⁷

وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشَاءُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاءِ الَّذِينَ قَبْلِهِمْ
 ﴿٩٥﴾ إِنَّ لَكُمْ فِي سَكِّتِ رَبِّكُمْ

95. పరలోకంలో తమ ఈమాన్ (విశ్వాసం) స్వీకృతి పొందాలని, నరక యాతన నుంచి తాము విముక్తినొందాలని వారు కోరుకుంటారు. కాని వారికీ - వారి కోర్కెలకు మధ్య ఒక తెర అడ్డుపడుతుంది. అంటే వారి కోరిక త్రోసిపుచ్చబడుతుంది.
96. వారి పూర్వీకుల 'విశ్వాసం' కూడా ఆమోదించబడలేదు. ఎందుకంటే వారు కూడా వీళ్ళ మాదిరిగానే శిక్షను కళ్ళారా చూసిన పిదప విశ్వసించారు.
97. ఫలితం ప్రకటించబడిన తరువాత రుజువర్తన చెందితే లాభం ఏమిటి? అందుకే హజ్రత్ ఖతాద ఇలా అంటున్నారు : “సందేహాలకు, సంశయాలకు దూరంగా ఉండండి. సందేహాస్పద స్థితిలో మరణించినవాడు ఆ స్థితిలోనే లేపబడతాడు. విశ్వాస స్థితిలో మరణించిన వాడు ప్రళయదినాన విశ్వాసిగానే లేస్తాడు.” (ఇబ్నె కసీర్)

